

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

Łódź, dnia 8 marca 2024 r.

Poz. 2113

UCHWAŁA NR LXXIX/511/24 RADY MIEJSKIEJ W BŁASZKACH

z dnia 16 lutego 2024 r.

w sprawie zmiany uchwały Nr LXXVIII/499/24 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 26 stycznia 2024 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Błazki

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) w związku z art. 8 i art. 11 ust.4 i 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485, z 2023 r. poz. 28, poz. 1688) Rada Miejska w Błazkach uchwała co następuje:

§ 1. Zmienia się brzmienie załącznika do uchwały Nr LXXVIII/499/24 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 26 stycznia 2024 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Błazki nadając mu brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Pozostałe zapisy uchwały Nr LXXVIII/499/24 Rady Miejskiej w Błazkach z dnia 26 stycznia 2024 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Błazki pozostają bez zmian.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Błazek.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Błazkach

Ireneusz Hendrysiak

Załącznik do uchwały Nr LXXIX/511/24
Rady Miejskiej w Błaszczkach
z dnia 16 lutego 2024 r.

WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI DLA GMINY BŁASZKI

CZERWIEC 2023

Spis treści

1. Wstęp
2. Sfera społeczna
3. Sfera gospodarcza
4. Analiza środowiska naturalnego
5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne
6. Problemy techniczne
7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Spis rysunków

Spis fotografii

Spis map

Spis tabel

Spis wykresów

1. Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, *Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji (Art.2).* Przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina musi wyznaczyć obszar zdegradowany oraz obszar podlegający rewitalizacji (Art. 8). Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub
- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz nefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Pamiętać należy, iż zgodnie z art. 10 pkt 1 ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Niniejszy dokument stanowi analizę możliwości wytyczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Błaszki.

2. Sfera społeczna

LICZBA LUDNOŚCI

Poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby mieszkańców Gminy Błaszki w latach 2019-2022, udostępnione przez Urząd Miejski w Błaszach. W 2022 roku liczba ludności ogółem wyniosła 14137 mieszkańców.

Tabela 1 Liczba mieszkańców w Gminie Błaszki z podziałem na Miasto Błaszki oraz miejscowości - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022

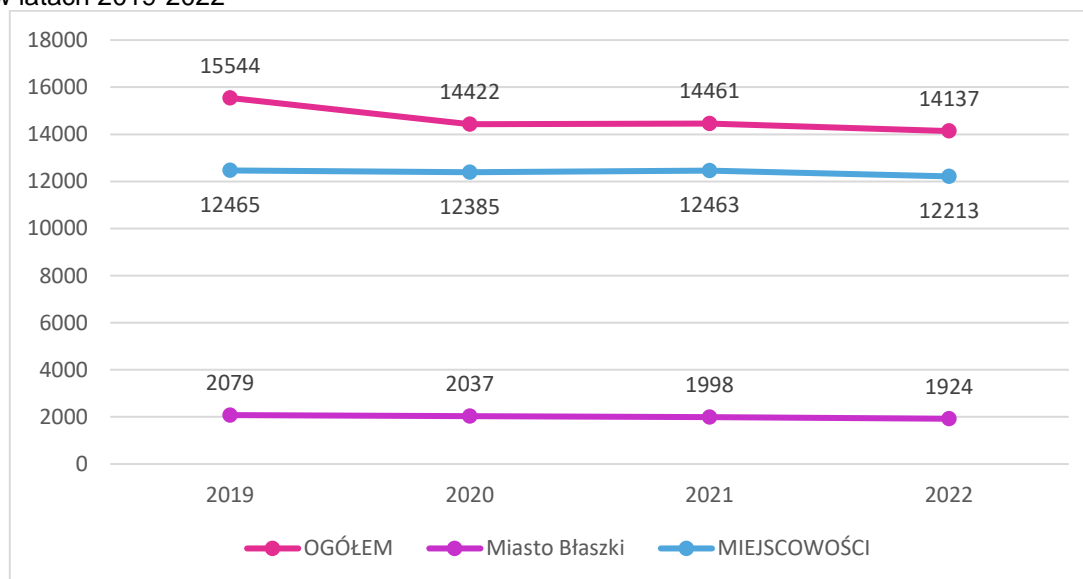
	2019	2020	2021	2022	różnica [%] 2022 r./ 2019 r.
OGÓŁEM	15544	14422	14461	14137	-9,05%
Miasto Błaszki	2079	2037	1998	1924	-7,46%
miejscowości	12465	12385	12463	12213	-2,02%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszach

Zjawisko kryzysowe:

Liczba mieszkańców gminy zmniejsza się zarówno w mieście jak i na obszarze wiejskim gminy. W latach 2019-2022 liczba mieszkańców gminy ogółem zmniejszyła się o (-9,05%) wartości z 2019 roku, na obszarze miasta o (-7,46%), zaś na obszarze wiejskim ogółem o (-2,02%).

Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Błaszki z podziałem na Miasto Błaszki oraz miejscowości - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszach

W tabeli poniżej przedstawiono liczbę ludności w podziale na Miasto Błaszki oraz miejscowości w gminie. Największa liczba mieszkańców zamieszkuje obszar miasta (1924 mieszkańców - stan na dzień 31.12.2022 r. – co stanowi 13,6% mieszkańców gminy ogółem).

Tabela 2 Liczba mieszkańców w Gminie Błaszki - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
GMINA OGÓŁEM	15544	14422	14461	14137
Miasto Błaszki	2079	2037	1998	1924
miejsowości	12465	12385	12463	12213
Adamki	141	143	135	136
Borysławice	582	577	563	548
Brończyn	310	309	303	304
Brudzew	185	183	181	179
Brzozowiec	211	207	199	197
Bukowina	236	233	236	235
Cienia	210	208	207	202
Chabierów	194	188	186	179
Chociszew	64	64	63	68
Chrzanowice	213	212	217	218
Domaniew	214	213	214	221
Emilianów	70	70	69	70
Gorzałów	87	83	82	81
Golków	96	97	96	97
Garbów	96	92	93	91
Gzików	247	239	251	265
Gruszczyce	453	456	502	443
Grzymaczew	162	159	155	154
Jasionna	210	209	199	194
Kamienna-Kolonia	245	239	243	245
Kamienna-Wieś	137	134	133	128
Kalinowa	553	564	555	539
Kwasków	151	147	151	152
Kije Pęczek	168	167	241	166
Kobylniki	144	141	140	141
Kociołki	81	81	81	81
Kokoszki	253	254	260	261
Kołodów	163	160	157	152
Korzenica	104	104	103	99
Lubanów	246	245	243	226
Łubna-Jarostaj	143	144	148	148
Łubna-Jakusy	239	233	225	227
Maciszewice	154	153	153	148
Marianów	63	63	84	69
Morawki	190	193	188	191
Mroczyki Małe	191	195	195	199
Nacesławice	156	147	147	153
Niedoń	198	191	225	182
Orzeżyn	257	252	237	228
Równa	319	318	305	303
Romanów	201	197	190	194
Sarny	151	151	155	154
Sędzimirowice	250	246	243	244
Skalmierz	341	335	340	331
Smaszków	301	303	293	294
Sudoły	108	109	113	112
Stok Nowy	143	139	135	133
Stok Polski	233	240	206	234
Suliszewice	297	293	296	301
Tuwałczew	82	80	79	76
Wojków	157	166	134	162
Woleń	124	124	124	124
Włocin-Kolonia	333	343	341	335
Włocin-Wieś	152	154	150	153
Wójcice	181	181	183	179
Wrząca	575	564	613	561
Zawady	204	201	206	208
Żelisław-Kolonia	228	226	229	231
Żelisław	268	266	268	267

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszach

Na zmianę liczby mieszkańców wpływ mają wysokość przyrostu naturalnego (różnica między liczbą urodzeń i zgonów) oraz saldo migracji (różnica między napływem ludności na dany teren i odpływem z niego).

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI

Urodzenia są kluczowym czynnikiem wpływającym na strukturę ludności. Według danych GUS w Gminie Błaszki w 2022 roku odnotowano 138 żywych urodzeń oraz 167 zgonów, zatem przyrost naturalny jest ujemny i wynosi (-29 osób). W poprzednich latach również odnotowano ujemny przyrost naturalny.

Tabela 3 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na terenie Gminy Błaszki (stan w dniu 31.XII.) w latach 2019-2022

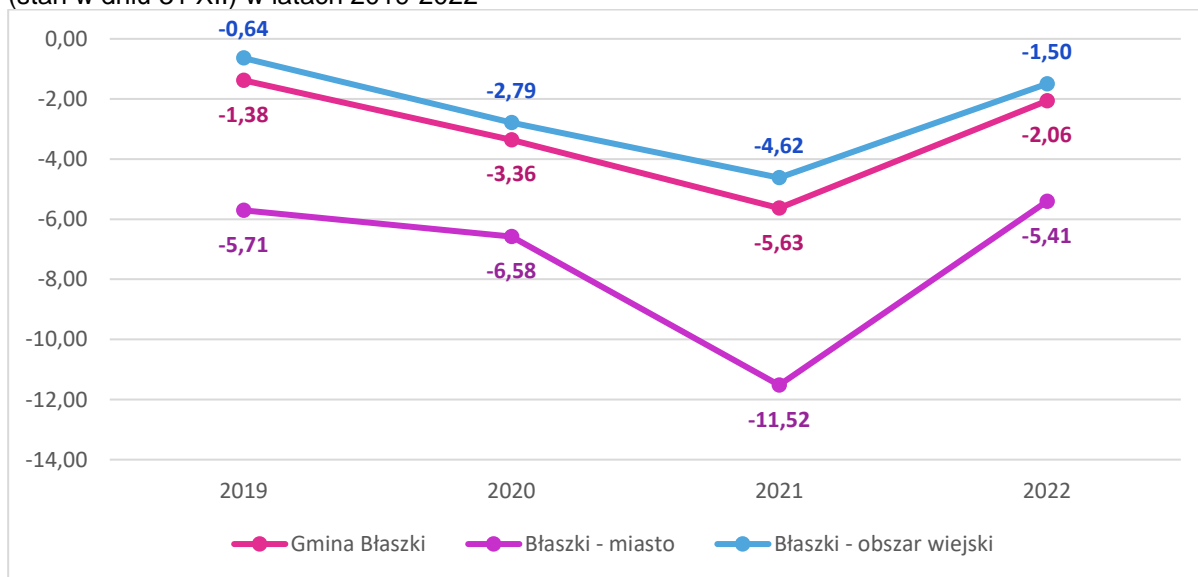
	2019	2020	2021	2022
Urodzenia żywe	154	133	124	138
Zgony ogółem	174	181	204	167
Przyrost naturalny	-20	-48	-80	-29

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe:

Poniżej przedstawiono dane dotyczące przyrostu naturalnego na 1000 ludności w Gminie Błaszki, z uwzględnieniem podziału na obszar miasta oraz obszar wiejski. W analizowanym czasie wartość wskaźnika była co roku ujemna dla każdego obszaru, jednak wyraźnie trudniejsza sytuacja w tym zakresie występuje na obszarze Miasta Błaszki, co doskonale obrazuje poniższy wykres.

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie Gminy Błaszki z podziałem na miasto i obszar wiejski (stan w dniu 31 XII) w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Co istotne, w 2021 roku wskaźnik był w każdym z przypadków niższy niż w pozostałych latach, szczególnie jest to zauważalne w przypadku obszaru miasta. Zapewne miało to związek ze zwiększoną ilością zgonów oraz zmniejszoną liczbą urodzeń w wówczas panującej sytuacji epidemiologicznej.

MIGRACJE

Czułym miernikiem zmian sytuacji społeczno-gospodarczej jest migracja. Ludzie osiedlają się na terenach, których perspektywy rozwojowe postrzegają z optymizmem, natomiast spontaniczna emigracja z danego terenu jest zawsze sygnałem zagrożenia zapaścią rozwojową.

Migracje ludności są bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na liczbę i strukturę ludności danego regionu. „Migracjami (lub wędrówkami) ludności nazywamy całokształt przemieszczeń prowadzących do stałej lub okresowej zmiany miejsca zamieszkania osób. Migracje uważa się za najważniejszy przejaw przestrzennej mobilności ludności”.¹

Poniżej przedstawiono dotyczące migracji gminnych wg kierunków. Wynika z nich, iż na obszarze miasta częściej osiedlają się mieszkańcy obszarów wiejskich, choć zdarzają się również zameldowania z innych miast. Mieszkańcy miasta w większości osiedlają się zaś na terenach wiejskich.

W przypadku obszaru wiejskiego gminy ilość zameldowań oraz wymeldowań według kierunku (miasto, wieś) jest porównywalna.

Tabela 4. Migracje na pobyt stały gminne wg kierunku (miasto, wieś) w Gminie Błaszki w latach 2019-2022 w podziale na Miasto Błaszki oraz obszar wiejski gminy

	2019	2020	2021	2022
zameldowania z miast				
Błaszki - miasto	6	5	3	7
Błaszki - obszar wiejski	60	44	47	44
zameldowania ze wsi				
Błaszki - miasto	20	8	12	14
Błaszki - obszar wiejski	46	42	46	35
wymeldowania do miast				
Błaszki - miasto	12	4	8	6
Błaszki - obszar wiejski	69	57	47	57
wymeldowania na wieś				
Błaszki - miasto	38	28	34	31
Błaszki - obszar wiejski	66	58	57	75

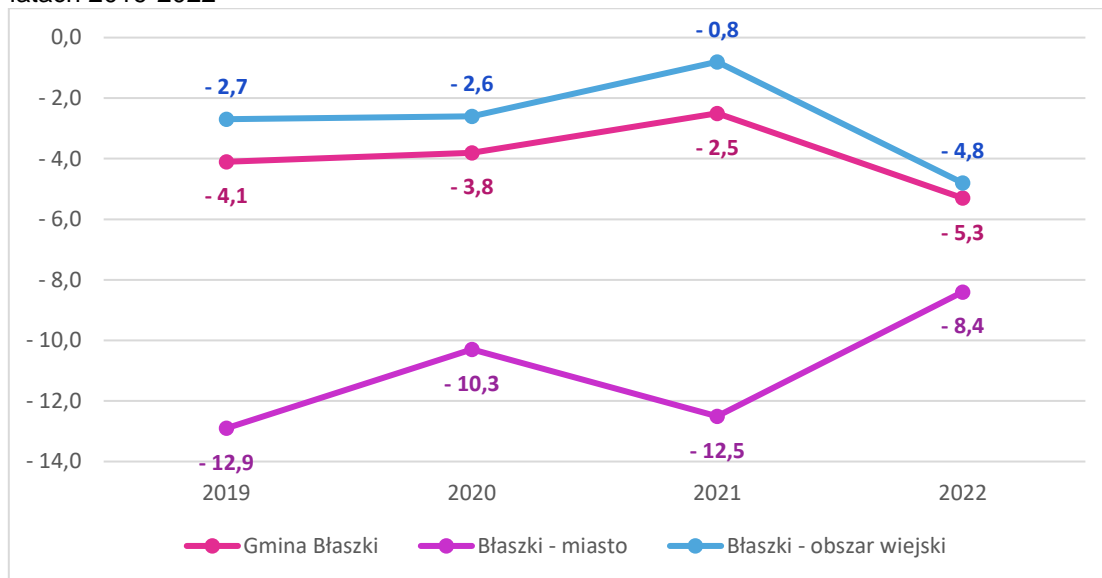
Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe:

Poniżej przedstawiono saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Błaszki z podziałem na obszar miasta i obszar wiejski gminy. W latach 2019-2022 co roku odnotowywano wartości ujemne wskaźnika dla każdego obszaru. Zdecydowanie niższe wartości wskaźniki odnotowano dla obszaru miasta.

¹ Definicja zaczerpnięta z „Materiałów dydaktycznych Zakładu Demografii i Gerontologii Społecznej UŁ” www.demografia.uni.lodz.pl

Wykres 3 Saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Błaszki z podziałem na obszar miasta i obszar wiejski gminy w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

STRUKTURA WIEKU LUDNOŚCI

W strukturze wieku ludności można wyróżnić trzy podstawowe kategorie, które są istotne z punktu widzenia rynku pracy i zasobów siły roboczej:

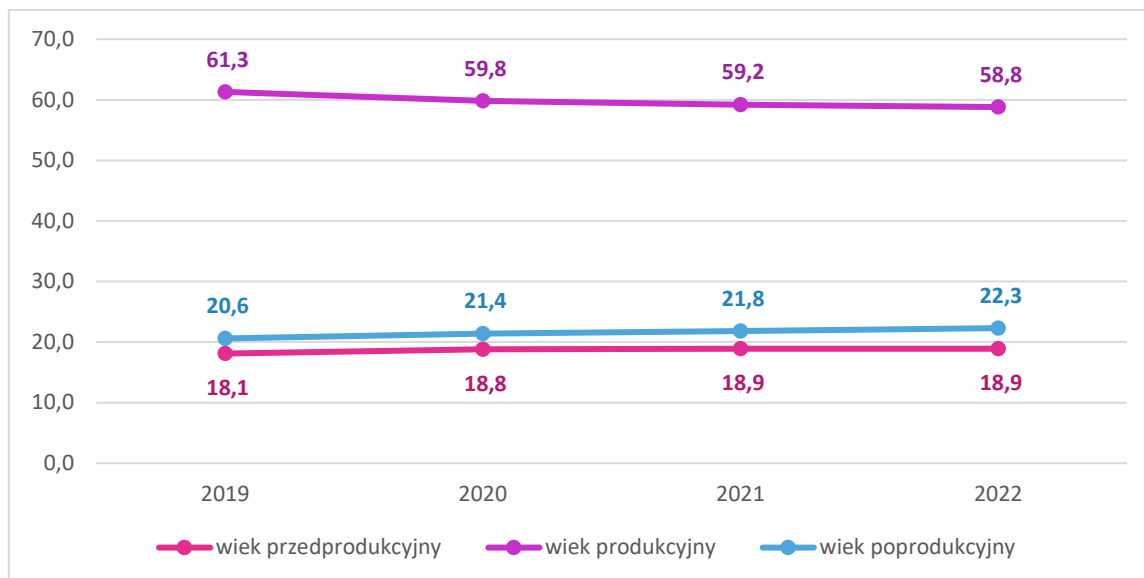
- ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. w wieku od 0 do 17 lat,
- ludność w wieku produkcyjnym, w tym: kobiety od 18 do 59 lat, a mężczyźni od 18 do 64 lat,
- ludność w wieku poprodukcyjnym, w tym: kobiety od 60 lat i więcej, a mężczyźni od 65 lat i więcej.

Na wykresach poniżej przedstawiono udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w gminie ogółem oraz w podziale na Miasto Błaszki i obszar wiejski gminy.

W gminie dominuje ludność w wieku produkcyjnym obejmując na koniec 2022 roku 58,8% społeczeństwa, niekorzystnym zjawiskiem jest zauważalne na przestrzeni badanych lat zwiększenie się udziału osób w wieku poprodukcyjnym, osiągając 22,3% społeczeństwa, zaś korzystnym zjawiskiem jest stopniowe zwiększanie się udziału osób w wieku przedprodukcyjnym, kształtujące się na poziomie 18,9%.

W Gminie Błaszki ogółem widoczne jest zwiększenie się udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym oraz zmniejszenie się udziału liczby osób w wieku produkcyjnym.

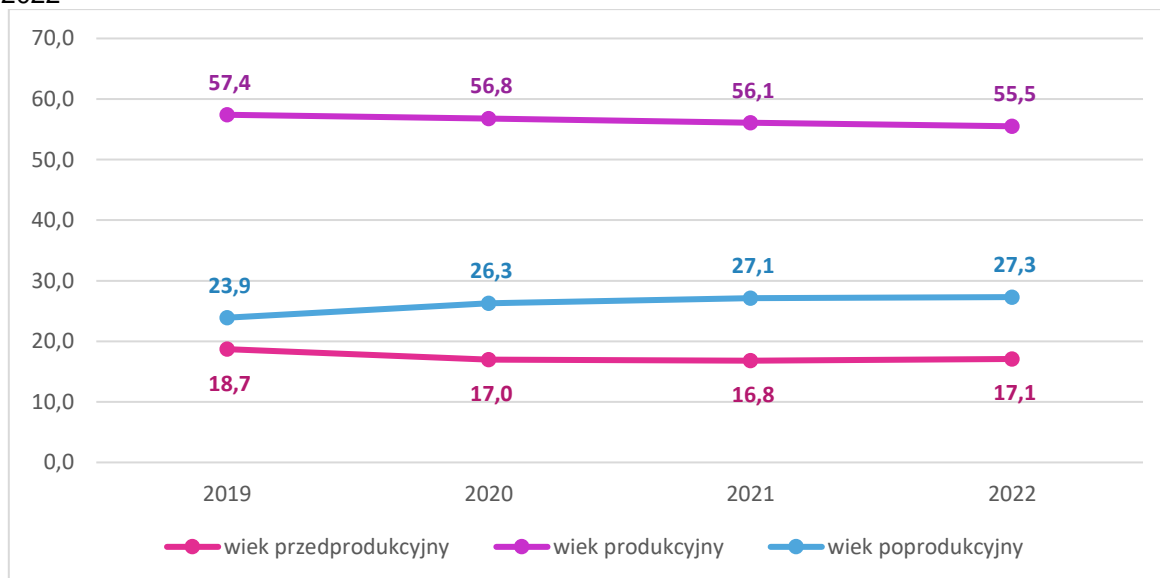
Wykres 4 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W Mieście Błaszki widoczne jest znaczne zwiększenie odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast udział osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym zmniejsza się.

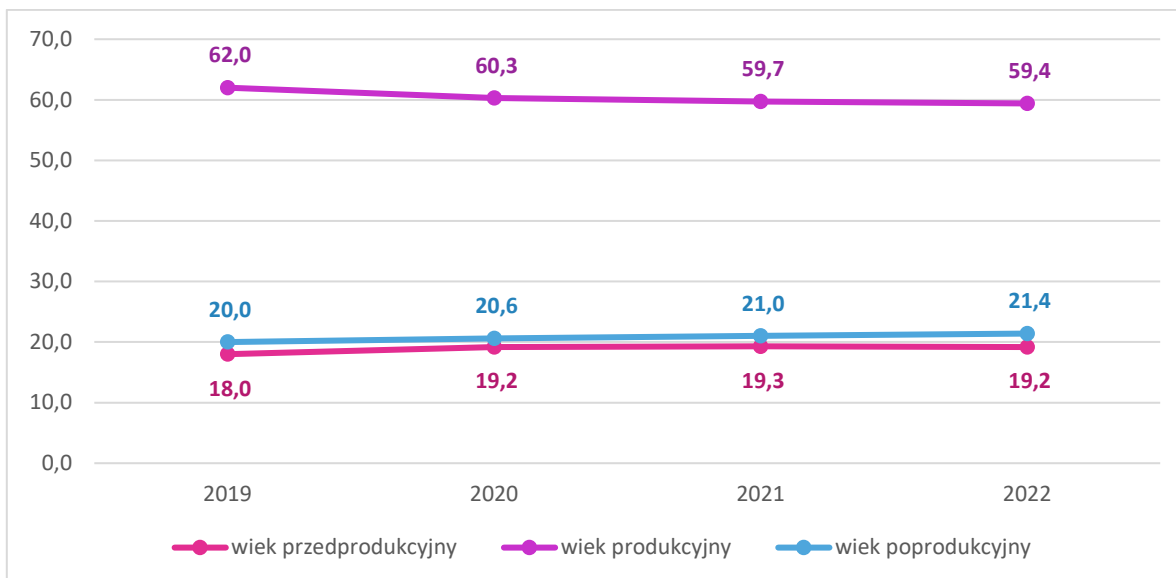
Wykres 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Mieście Błaszki w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Na obszarze wiejskim zwiększa się udział osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, zaś zmniejsza się udział ludności wieku produkcyjnym.

Wykres 6 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem na obszarze wiejskim gminy w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

POMOC SPOŁECZNA

Efektywna realizacja usług społecznych i ich sprawne funkcjonowanie wymaga dopasowania oraz dostosowania działań z wielu obszarów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców gminy. Usługi społeczne w Gminie Błaszki przyczyniają się do zwalczania dyskryminacji, zapewnienia równości płci, poprawy warunków życia, tworzenia równych szans dla wszystkich i uczestnictwa w życiu społecznym.

Na terenie Gminy Błaszki pomoc społeczną realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy Błaszki, działającą jako samodzielna jednostka budżetowa. Działa na podstawie Statutu przyjętego uchwałą nr IX/58/2019 Rady Miejskiej w Błaszczach, z dnia 30 kwietnia 2019 roku.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z póź. zm.). Poprzez bezpośrednie wsparcie finansowe, rzeczowe, usługowe pomoc społeczna umożliwia osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Głównym zadaniem pomocy społecznej, w tym pracy socjalnej, jest dążenie do pełnego zdiagnozowania i zaspokojenia niezbędnych, uzasadnionych potrzeb życiowych osób i rodzin wymagających pomocy i wsparcia, jak również umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna wspiera więc osoby i rodziny zagrożone ubóstwem oraz marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

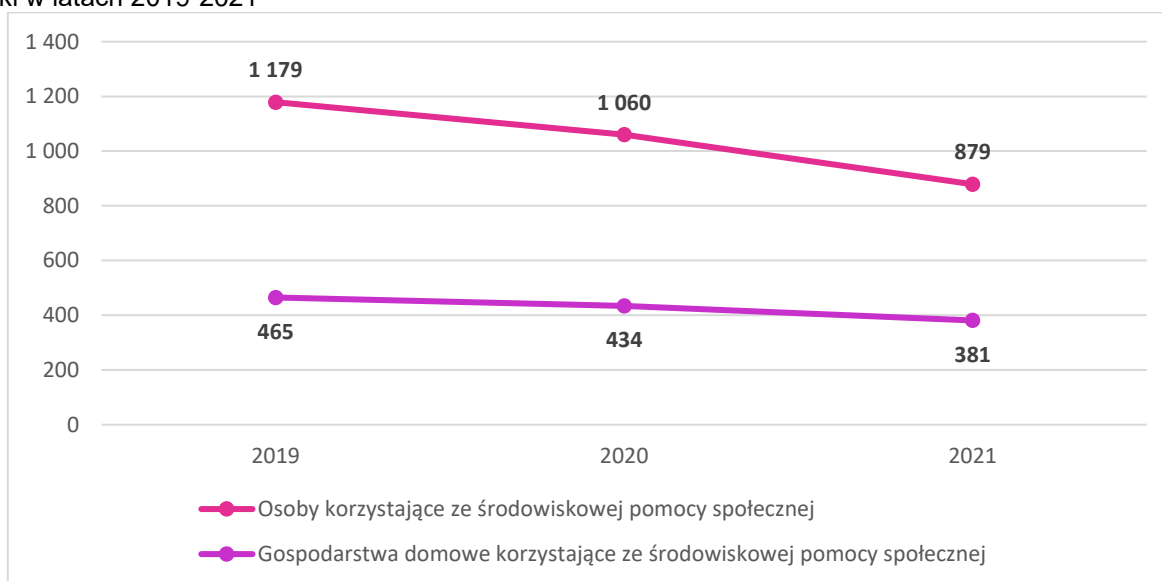
Największym zagrożeniem dla prawidłowego rozwoju społeczeństwa jest zjawisko wykluczenia społecznego. Jest to zjawisko trudne do zdefiniowania. Można je określić jako brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być bez żadnych barier dostępne dla wszystkich. Problem wykluczenia społecznego narasta i nie można przejść obok obojętnie ze względu na przyszłość naszego społeczeństwa. Bez rozwiązywania problemu marginalizacji nie będą skuteczne żadne działania na rzecz poprawy sytuacji bytowej mieszkańców. Dlatego też celem pomocy

społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera więc osoby i rodziny zagrożone ubóstwem oraz marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Poniżej przedstawiono dane statystyczne GUS, obrazujące liczbę osób oraz gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w latach 2019-2021 (dane za 2022 rok są niedostępne, wyjaśnienie GUS: „Dana jeszcze niedostępna, będzie dostępna”).

W 2021 roku w Gminie Błaszki 381 gospodarstw domowych korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z tego rodzaju wsparcia wyniosła 879 osób. W obydwu przypadkach zauważalny jest trend spadkowy badanych cech.

Wykres 7 Osoby oraz gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Błaszki w latach 2019-2021

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Jak podaje „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Błaszki na lata 2021-2030”: „Do najistotniejszych problemów społecznych występujących na terenie naszej gminy należy zaliczyć: ubóstwo, starość, samotność, długotrwałe bezrobocie, alkoholizm, w tym przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego szczególnie w rodzinach rolników prowadzących nisko dochodowe gospodarstwa rolne, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba, w tym psychiczna. Zjawiska te są zazwyczaj ze sobą powiązane i często trudno wyodrębnić dominujący problem. Zazwyczaj w środowiskach problemowych występuje łącznie kilka problemów na zasadzie „problem rodzi problem”. Strata pracy generuje ubóstwo, brak zaspokojenia podstawowych potrzeb, które prowadzi np. do alkoholizmu lub innych uzależnień, który następnie powoduje konflikty rodzinne, przemoc domową, rozpad więzi, trudności wychowawcze czy konflikt z prawem W mniejszym stopniu występują takie problemy, jak: narkomania, trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego czy placówki opiekuńczo wychowawczej, agresja wśród młodzieży, trudności wychowawcze z dziećmi.”

Wśród przesłanek, z tytułu których mieszkańcy gminy najczęściej korzystają z pomocy społecznej wymienia się: ubóstwo (40,06%), niepełnosprawność (18,38%) oraz bezrobocie (9,90%).

Tabela 5 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Błaszki wg przesłanek - stan na 31.12.2021 r.

	udział osób korzystających z pomocy społecznej z powodu		
	ubóstwa	niepełnosprawności	bezrobocia
Gmina Błaszki	40,06%	18,38%	9,90%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Błazkach

Zjawisko kryzysowe:

W tabeli poniżej przedstawiono udział osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2022² w liczbie mieszkańców ogółem w 2022 roku na danym obszarze. Obliczono wskaźnik dla gminy ogółem, kolorem oznaczono wartości wskaźników od niego wyższe.

Tabela 6 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze

	korzystający z pomocy społecznej
OGÓŁEM	16,38%
Miasto Błaszki	18,45%
sołectwa	16,06%
Adamki	5,15%
Borysławice	14,42%
Brończyn	12,83%
Brudzew	15,08%
Brzozowiec	8,12%
Bukowina	23,83%
Chabierów	35,75%
Chociszew	13,24%
Chrzanowice	7,34%
Cienia	12,38%
Domaniew	24,89%
Emilianów	30,00%
Garbów	26,37%
Golków	18,56%
Gorzałów	14,81%
Gruszczycy	11,29%
Grzymaczew	21,43%
Gzików	6,42%
Jasionna	31,96%
Kalinowa	17,81%
Kamienna	9,38%
Kije Pęczek	21,08%
Kobylniki	39,01%
Kociołki	29,63%
Kokoszki	3,83%
Kołodów	14,47%
Korzenica	18,18%
Kwasków	7,89%
Lubanów	6,19%
Łubna Jarostaj	16,22%
Łubna Jakusy	26,87%
Maciszewice	10,81%
Marianów	5,80%
Morawki	12,04%
Mroczyki Małe	11,06%
Naciszewice	14,38%
Niedoń	32,42%
Orzeżyn	10,96%

² Liczba ogólna z podanych lat, brak możliwości rozdzielenia na poszczególne lata.

	korzystający z pomocy społecznej
Romanów	10,31%
Równa	10,56%
Sarny	11,69%
Sędzimirowice	30,74%
Skalmierz	22,05%
Smaszków	21,09%
Stok Nowy	18,05%
Stok Polski	14,53%
Sudoły	15,18%
Suliszewice	11,30%
Tuwalczew	7,89%
Włocin	20,70%
Wojków	19,75%
Woleń	27,42%
Wójcice	7,26%
Wrząca	14,26%
Zawady	9,62%
Żeliszew	15,86%

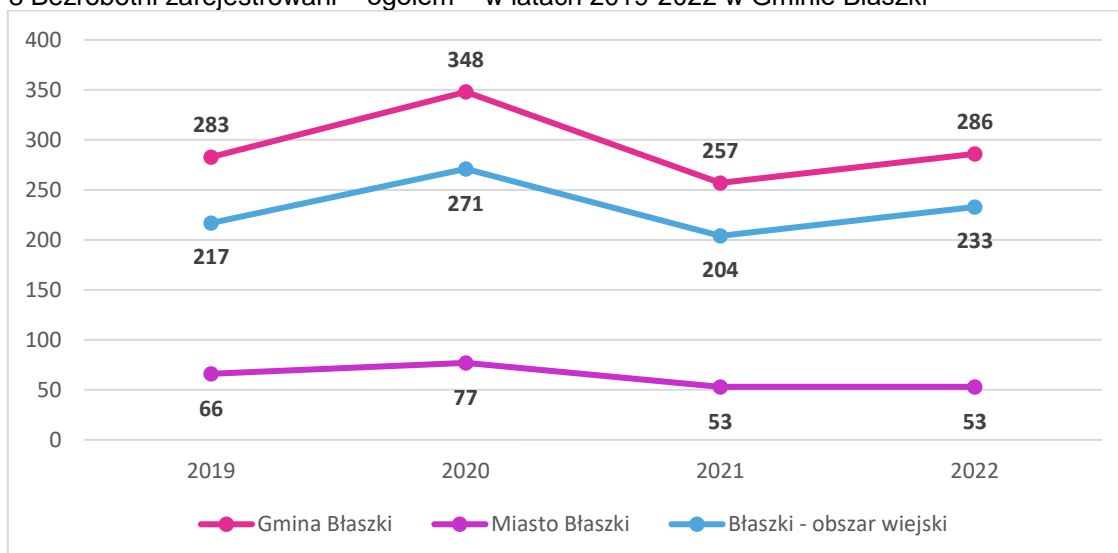
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS w Błazkach

BEZROBOCIE

Bezrobocie stanowi jeden z najtrudniejszych problemów społeczno-gospodarczych. Rozmiar bezrobocia zależy od systemu gospodarczego i aktualnie prowadzonej polityki krajowego rynku pracy. Związane jest zwykle z poziomem nowych inwestycji i trwałym zatrudnianiem pracowników w nowopowstałych i nowoczesnych zakładach pracy sektora publicznego lub prywatnego.

Na wykresie poniżej przedstawiono dane dotyczące liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2019 – 2022 w Gminie Błazki. Liczba ta wzrosła w roku 2020 w stosunku do roku 2019. Po czym w 2021 zmniejszyła się. W roku 2022 pozostaje niższa niż w roku 2020, jednak zaczyna wzrastać.

Wykres 8 Bezrobotni zarejestrowani – ogółem – w latach 2019-2022 w Gminie Błazki

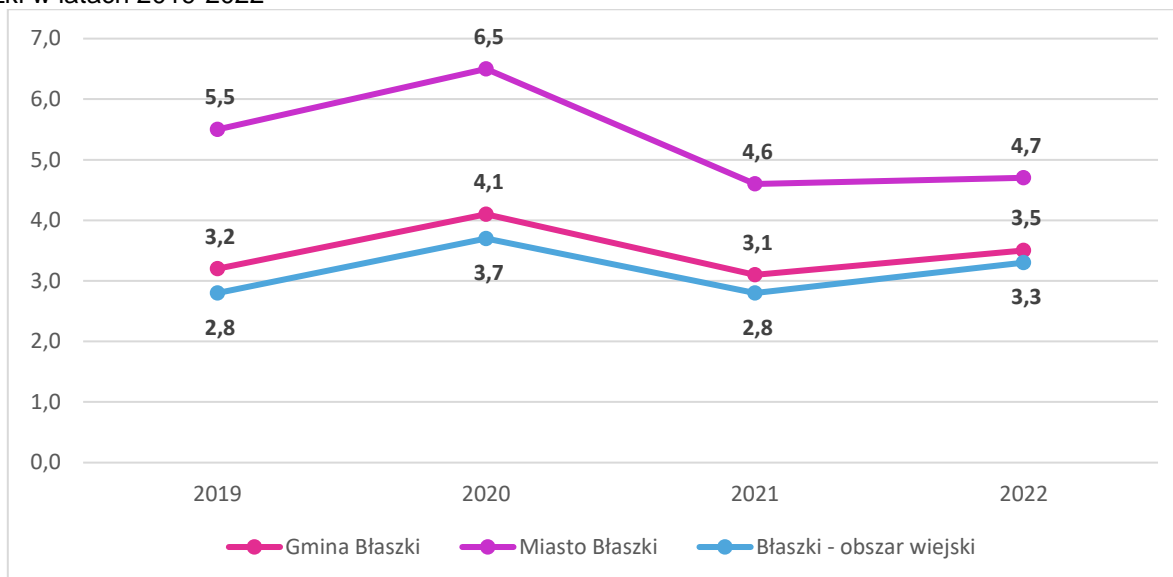

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe:

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Błaszki w 2022 roku (3,5%) był wyższy niż w roku 2019 (3,2%). W analizowanych latach wskaźnik dla miasta znacznie przewyższał wskaźnik dla obszaru wiejskiego gminy, co przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 Udział bezrobotnych [%] zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

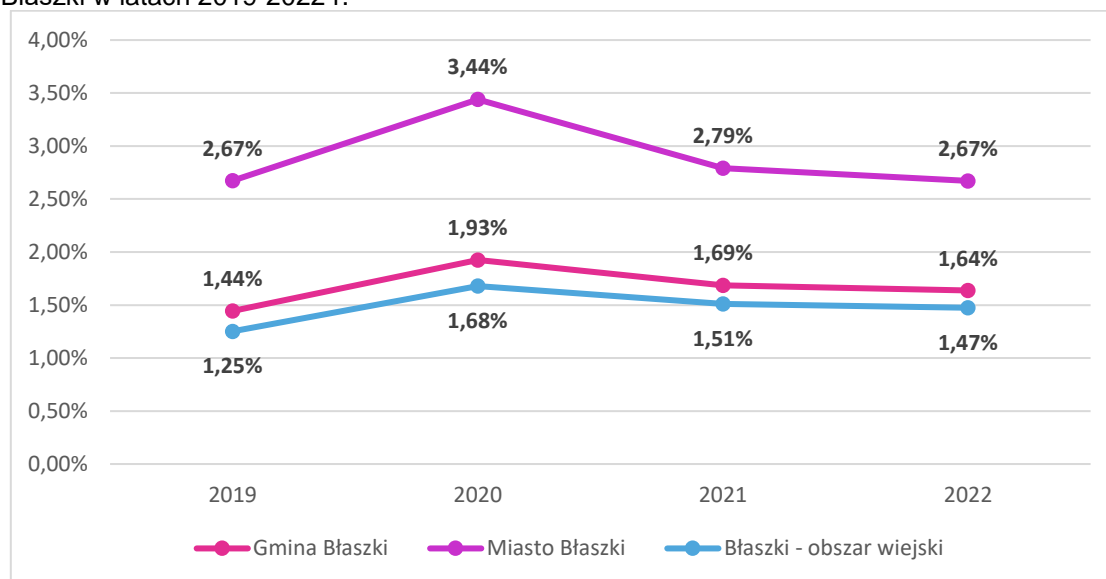

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe:

Znaczącym problemem rynku pracy w regionie jest bezrobocie długotrwałe. W latach 2019-2022 w Gminie Błaszki udział osób długotrwałe bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym utrzymywał się na zbliżonym poziomie, w 2022 roku osiągnął 1,64%. Wskaźniki dla Miasta Błaszki przewyższają wskaźniki dla obszaru wiejskiego gminy.

Wykres 10 Udział osób długotrwałe bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze w Gminie Błaszki w latach 2019-2022 r.

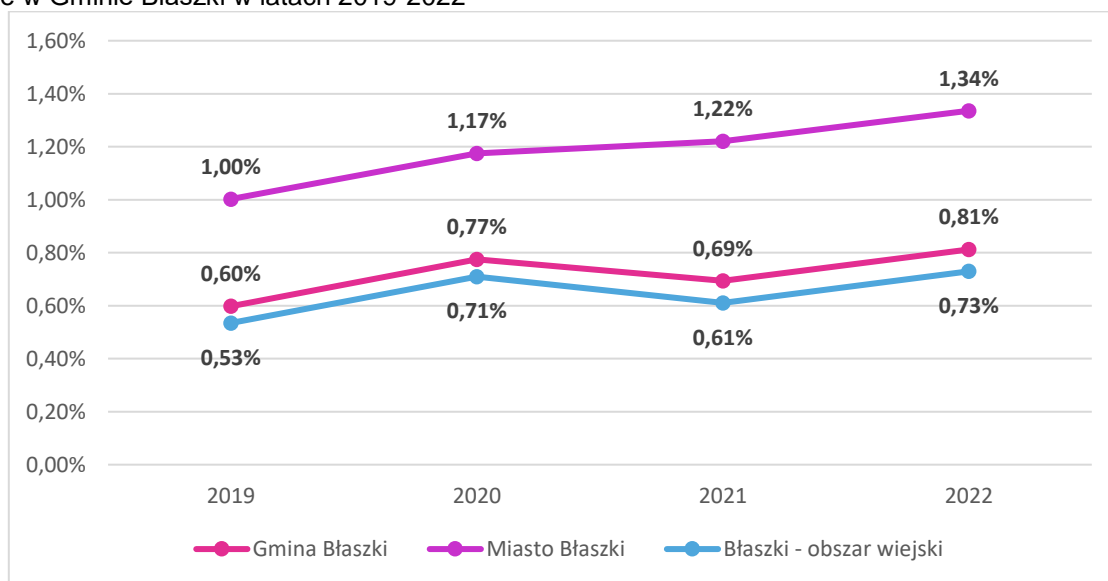

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe:

Kolejnym problemem jest bezrobocie wśród osób, które ukończyły 50 lat, a więc - podobnie jak długotrwale bezrobotni – znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Na wykresie poniżej przedstawiono udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze w Gminie Błaszki w latach 2019-2022. Wartości wskaźników wykazują tendencję wzrostową dla obszaru miasta, zaś dla obszaru gminy ogółem oraz obszaru wiejskiego gminy obniżyły się w roku 2021, jednak w kolejnym roku ponownie wzrosły. Podobnie jak w przypadku osób długotrwale bezrobotnych, wskaźniki dla miasta są wyższe od wskaźników dla obszaru wiejskiego gminy.

Wykres 11 Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

BEZPIECZEŃSTWO

Na jakość życia mieszkańców wpływa również poziom bezpieczeństwa publicznego. Jednym z wielu zadań własnych gminy jest zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej. Zapewnienie sprawnego bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej wymaga ścisłej współpracy władz samorządowych z właściwymi instytucjami i organami. W powiecie sieradzkim działa Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego, które powołane jest do zbierania informacji o zagrożeniach, ich przetwarzania i reagowania na występujące zagrożenia, co pozwala na racjonalizację wykorzystania wszystkich podmiotów działających w sferze ładu, porządku i bezpieczeństwa oraz prowadzenia akcji ratunkowych. Bezpieczeństwo publiczne rozumiemy jako ogół warunków i instytucji chroniących obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego, głównie w stanach nadzwyczajnych

W Gminie Błaszki nad bezpieczeństwem mieszkańców czuwa Komisariat Policji w Błazkach oraz Ochotnicza Straż Pożarna.

W 2022 roku w Komisariacie Policji w Błazkach zarejestrowano 154 czyny karalne, w stosunku do roku 2021 ich liczba wzrosła o 66. Nie uzyskano danych za lata 2019-2020.

Zjawisko kryzysowe:

Analizując uzyskane dane, przedstawiono wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze z uwzględnieniem wartości powyżej średniej dla Gminy Błaszki (oznaczenie kolorem). Wartość dla gminy ogółem w latach 2021-2022 wyniosła odpowiednio 0,61% oraz 1,09%. W obydwu przypadkach wartość wskaźnika dla Miasta Błaszki przewyższała wartość dla obszaru wiejskiego gminy ogółem. W kolumnie „ogółem” podano liczbę wskaźników wyższych od średniej dla danego obszaru, a następnie kolorem oznaczono wartości wyższe od średniej dla gminy, wskazując obszary koncentracji zjawiska.

Tabela 7 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze – stan na 31.12.2021 i 2022 roku

obszar	2021	2022	ogółem
Gmina Błaszki	0,61%	1,09%	Średnia = 1,18
Miasto Błaszki	0,95%	2,34%	2
sołectwa	0,55%	0,91%	
Adamki		1,47%	1
Borysławice	0,71%	0,91%	1
Brończyn		0,66%	
Brudzew	0,55%	0,56%	
Brzozowiec	0,50%	3,05%	1
Bukowina	0,85%	0,85%	1
Cienia	0,97%	1,49%	2
Chabierów		0,56%	
Chociszew	1,59%		1
Chrzanowice	1,38%	0,92%	1
Domaniew		0,45%	
Emilianów		4,29%	1
Gorzałów			
Golków		1,03%	
Garbów			
Gzików	1,20%	1,51%	2
Gruszczycze	0,80%	0,68%	1
Grzymaczew			
Jasionna	1,01%	0,52%	1
Kamienna Kolonia	0,41%		
Kamienna Wieś			
Kalinowa	1,26%	0,74%	1
Kwasków		0,66%	
Kije Pęczek			
Kobylniki		0,71%	
Kokoszki	0,77%	0,77%	1
Koldów	1,27%	0,66%	1
Korzenica		2,02%	1
Lubanów	2,06%	0,88%	1
Łubna Jarosłaj		0,68%	
Łubna Jakusy	0,44%	0,44%	
Maciszewice	2,61%	2,03%	2
Marianów		1,45%	1
Morawki	0,53%	1,05%	
Mrocзки Małe	1,03%	1,51%	2
Nacestałwice		0,65%	
Niedoń		2,20%	1
Orzeżyn		0,88%	
Równa	0,33%	0,33%	
Romanów		1,55%	1
Sarny	0,65%	0,65%	1
Sędzimirowice	0,41%	1,64%	1
Skalmierz	0,29%	0,60%	
Smaszków			
Sudoły		0,89%	
Stok Nowy		2,26%	1

obszar	2021	2022	ogółem
Stok Polski		1,71%	1
Suliszewice	0,34%	0,66%	
Tuwałczew			
Wojków		1,85%	1
Woleń		1,61%	1
Włocin Kolonia	0,29%	0,60%	
Włocin Wieś	2,67%	0,65%	1
Wójcice	1,09%	1,12%	2
Wrząca	0,65%	0,71%	1
Zawady	1,94%	0,48%	1
Żelisław Kolonia	0,44%	2,16%	1
Żelisław Wieś		0,75%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszczach

PROBLEMY SPOŁECZNE

Młodzi ludzie w Gminie Błaszki napotykać różne problemy, które wpływają na ich codzienne życie. Jednym z nich jest brak miejsc rekreacji i rozrywki, co może prowadzić do ograniczonej aktywności fizycznej i kulturalnej. Młodzi ludzie potrzebują przestrzeni, gdzie mogą spotykać się z przyjaciółmi, uprawiać sport i rozwijać swoje zainteresowania, a ich brak może prowadzić do zwiększonego poczucia izolacji. Wysokopłatne miejsca pracy są rzadkością w Błaszczach, co sprawia, że młodzi ludzie muszą walczyć z trudnościami finansowymi. Niskie zarobki mogą zniechęcać do pozostania w miejscowości i prowadzić do migracji do większych miast w poszukiwaniu lepszych perspektyw zawodowych. Wyludnianie się miasta stanowi kolejny problem, gdyż młodzi ludzie opuszczają Błaszki w poszukiwaniu lepszego życia. Ten proces może prowadzić do starzenia się społeczności lokalnej, a także do spadku inwestycji i rozwoju infrastruktury. Kolejnym problemem jest mała aktywność ludzi młodych. Mała aktywność społeczna młodzieży może być wynikiem braku inicjatyw kulturalnych i społecznych, które angażują młodzież. To z kolei prowadzi do mniejszego uczestnictwa młodych ludzi w życiu społecznym i kulturalnym gminy. W ostatnich latach narodził się nowy problem - uzależnienie od mediów społecznościowych. Problem może prowadzić do zaniedbywania bezpośrednich kontaktów z innymi ludźmi, a także do zagrożeń dla zdrowia psychicznego i emocjonalnego. Aby rozwiązać te problemy, Gmina Błaszki może podjąć inicjatywy, takie jak tworzenie nowych miejsc rekreacji, wprowadzenie programów aktywizacji zawodowej dla młodzieży czy wspieranie lokalnych przedsiębiorstw, które oferują dobrze płatne miejsca pracy. Ważne jest również promowanie aktywności społecznej i kulturalnej wśród młodych ludzi oraz edukowanie na temat odpowiedniego korzystania z mediów społecznościowych. Ponadto, Gmina Błaszki może rozważyć organizowanie warsztatów i szkoleń, które pomogą młodzieży zdobywać umiejętności potrzebne na współczesnym rynku pracy. Działania takie jak kursy programowania, przedsiębiorczości czy zarządzania projektami mogą przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności młodych ludzi dla potencjalnych pracodawców. Współpraca z lokalnymi szkołami, uczelniami i organizacjami pozarządowymi może również przyczynić się do zwiększenia aktywności społecznej i kulturalnej młodzieży. Organizowanie wspólnych projektów, konkursów, festiwali czy imprez sportowych może skutecznie zintegrować młodych ludzi z lokalną społecznością i pomóc im nawiązać nowe kontakty.

Gmina Błaszki powinna również zwrócić uwagę na rozwój infrastruktury komunikacyjnej, co może pomóc zatrzymać proces wyludniania się miasta. Poprawa dostępności do transportu publicznego i budowa ścieżek rowerowych może sprawić, że młodzi ludzie będą chętniej korzystać z lokalnych usług i atrakcji, zamiast wyjeżdżać do większych miast. Warto również promować ideę wolontariatu wśród młodzieży. Angażowanie się

w działalność społeczną może pomóc młodym ludziom zdobyć doświadczenie, które będzie przydatne w przyszłym życiu zawodowym, a także zaszczepić w nich poczucie odpowiedzialności za swoją lokalną społeczność. Wreszcie, warto promować zdrowy styl życia wśród młodzieży, edukując ich na temat zagrożeń związanych z nadmiernym korzystaniem z mediów społecznościowych. Organizowanie warsztatów i spotkań poświęconych zdrowiu psychicznemu, a także zachęcanie młodzieży do uprawiania sportu i spędzania czasu na świeżym powietrzu, może wpłynąć na poprawę jakości życia młodych ludzi w Gminie Błaszki.

Jednym z najważniejszych problemów Gminy Błaszki jest starzenie się społeczeństwa. W wyniku starzenia się społeczeństwa, liczba osób starszych wzrasta, podczas gdy liczba dzieci i młodzieży maleje. To może prowadzić do zmiany struktury demograficznej, która wpłynie na planowanie usług i polityk publicznych. Ze wzrostem liczby osób starszych, rośnie zapotrzebowanie na opiekę medyczną i usługi zdrowotne. Gmina Błaszki będzie musiała dostosować się do tych potrzeb, co może oznaczać zwiększenie wydatków na opiekę zdrowotną, rozbudowę placówek medycznych i szkolenie personelu. Starzenie się społeczeństwa może prowadzić do wzrostu wydatków, co może wpłynąć na równowagę budżetową gminy oraz na inne obszary wydatków publicznych. Liczba osób w wieku produkcyjnym maleje, co może prowadzić do spadku liczby osób pracujących i wpływać na lokalną gospodarkę. Może to również zwiększyć presję na młodsze pokolenia, które będą musiały utrzymywać rosnącą liczbę osób starszych. Osoby starsze będą mieć inne potrzeby mieszkaniowe niż młodsze pokolenia, co może prowadzić do zmian w planowaniu przestrzennym i polityce mieszkaniowej Gminy Błaszki. Może to obejmować dostosowanie istniejących budynków do potrzeb osób starszych lub budowę nowych obiektów, takich jak domy opieki czy mieszkania dostosowane dla seniorów. W wyniku zmian Gmina Błaszki będzie musiała zapewnić odpowiednie wsparcie społeczne dla osób starszych, takie jak opieka domowa, usługi rehabilitacyjne, wsparcie psychologiczne czy programy aktywizacji społecznej. Starzenie się społeczeństwa może prowadzić do podziałów międzypokoleniowych, co podkreśla potrzebę promowania współpracy i zrozumienia między różnymi grupami wiekowymi. Inicjatywy integrujące pokolenia, takie jak projekty wolontariackie czy edukacyjne, mogą pomóc w zmniejszeniu tych podziałów i budowaniu silniejszej, zintegrowanej społeczności. W miarę postępujących zmian społecznych, rośnie zapotrzebowanie na usługi skierowane do osób starszych, takie jak opieka medyczna, transport, edukacja, rekreacja i inne. To może stworzyć nowe możliwości dla lokalnych przedsiębiorców i instytucji, które chcą rozwijać swoje działania w tym sektorze. W związku ze starzeniem się społeczeństwa, ważne jest, aby promować aktywność społeczną i kulturalną osób starszych. Uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej, rozwijanie zainteresowań i umiejętności, a także utrzymanie więzi z innymi mieszkańcami może przyczynić się do poprawy jakości życia seniorów. Starzenie się społeczeństwa w Gminie Błaszki może prowadzić do szeregu konsekwencji, które wpłyną na różne aspekty życia lokalnej społeczności. Władze lokalne i mieszkańcy muszą współpracować, aby dostosować się do tych zmian i zapewnić, że osoby starsze będą miały dostęp do odpowiedniej opieki, usług i wsparcia, a także uczestniczyć aktywnie w życiu społecznym i kulturalnym gminy. Działa to na korzyść całej społeczności, budując więzi międzypokoleniowe, promując wzajemne zrozumienie i szacunek oraz wzmacniając lokalną gospodarkę poprzez rozwój sektora usług dla seniorów.

PODSUMOWANIE

W tabeli poniżej przedstawiono podsumowanie dotychczasowej analizy, prezentując zjawiska kryzysowe występujące na obszarze Gminy Błaszki. Dla każdej miejscowości na obszarze wiejskim gminy oraz Miasta

Błaszki podsumowano liczbę występujących negatywnych zjawisk społecznych (kolumna „ogółem”), kolorem oznaczono wyższe od średniej (1,24) dla Gminy Błaszki ogółem. W ten sposób wyłoniono obszar koncentracji występowania zjawisk kryzysowych – jest to Miasto Błaszki.

Wyjaśnienie skrótów użytych w nagłówku tabeli poniżej:

- zmniejszanie się liczby ludności - szybszy ubytek liczby ludności w 2022 r. w stosunku do 2019 r.
- przyrost naturalny - niższy przyrost naturalny (co roku)
- saldo migracji - niższe ujemne saldo migracji (co roku)
- pomoc społeczna - wyższy wskaźnik korzystania z pomocy społecznej
- bezrobotni ogółem - wyższy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
- bezrobotni długotrwale - wyższy udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym
- bezrobotni po 50 r.ż. - wyższy udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie osób w wieku produkcyjnym
- przestępczość - wysoki wskaźnik przestępczości

obszar	zmniejszanie się liczby ludności	przyrost naturalny	saldo migracji	pomoc społeczna	bezrobotni ogółem	bezrobotni długotrwale	bezrobotni po 50 r. ż.	przestępczość	OGÓŁEM (średnia≈1,24)
Orzeżyn									
Równa									
Romanów									
Sarny									
Sędzimirowice									1
Skalmierz									1
Smaszków									1
Sudoły									
Stok Nowy									1
Stok Polski									
Suliszewice									
Tuwałczew									
Wojków									1
Woleń									1
Włocin-Kolonia									1
Włocin-Wieś									1
Wójcice									1
Wrząca									
Zawady									
Żelisław-Kolonia									
Żelisław									
Miasto Błaszki									8
Gmina Błaszki - ogółem	1	1	1	20	1	1	1	6	36

Źródło: Opracowanie własne

POGŁĘBIONA DIAGNOZA SFERY SPOŁECZNEJ

Dla obszaru, na którym zidentyfikowano występowanie koncentracji negatywnych zjawisk kryzysowych w sferze społecznej, czyli dla Miasta Błaszki, przeprowadzono pogłębioną diagnozę sfery społecznej. W tym celu dane dla Miasta Błaszki przeanalizowano w podziale na wyodrębnione w mieście ulice.

Liczba i struktura wieku ludności

W tabeli poniżej przedstawiono procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019. W kolumnie „różnica [%] 2022 r. / 2019 r.” kolorem oznaczono wyższe ujemne wartości, niż średnia dla Miasta Błaszki ogółem (-9,05%).

Tabela 9 Różnica w liczbie ludności w podziale na ulice w Mieście Błaszki w latach 2019 – 2022 – stan na 31 grudnia z uwzględnieniem wskaźnika niższego od średniej dla miasta ogółem

obszar		różnica ogółem [%] 2022 r./ 2019 r.
Miasto Błaszki ogółem		-7,46
Ulice w Mieście Błaszki	Plac Sulwińskiego	-3,08%
	Plac Niepodległości	-12,38%
	Marszałka	0,00%
	Ogrodowa	-5,88%
	Pomorska	-18,18%
	Kościelna	-5,88%
	Północna	-10,00%
	Polna	-8,70%
	Krótką	-15,38%
	Przemysłowa	-6,00%
	Sieradzka	-2,86%
	Kaliska	-10,14%
	Projektowana	-7,41%
	Wodna	0
	Mleczarska	0,00%
	Kościuszki	-10,67%
	Sportowa	-9,03%
	Młyńska	-10,91%
	Spacerowa	-25,00%
Szkolna	3,33%	
Pułaskiego	-2,06%	
Stare Miasto	-15,38%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błazkach

W tabeli poniżej zaprezentowano zestawienie obrazujące obszary zamieszkałe przez największy odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Przedstawiono wskaźnik: Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia gminy. Kolorem oznaczono wartości wskaźnika wyższe od średniej dla gminy ogółem.

Tabela 10 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia miasta ogółem

obszar		2019	2020	2021	2022
Miasto Błaszki ogółem		29,97%	29,06%	25,78%	27,49%
Ulice w Mieście Błaszki	Plac Sulwińskiego	28,21%	28,35%	23,62%	26,46%
	Plac Niepodległości	21,05%	19,42%	16,28%	18,37%
	Marszałka	27,27%	27,27%	27,27%	27,27%
	Ogrodowa	35,29%	36,00%	32,65%	33,33%

obszar	2019	2020	2021	2022
Pomorska	72,73%	72,73%	70,00%	66,67%
Kościelna	23,53%	26,67%	33,33%	31,25%
Północna	0,00%	0,00%	14,29%	0,00%
Polna	36,23%	35,38%	29,51%	31,75%
Krótką	38,46%	33,33%	30,00%	36,36%
Przemysłowa	37,11%	35,96%	33,10%	33,81%
Sieradzka	32,38%	31,28%	27,72%	28,92%
Kaliska	26,09%	23,70%	23,13%	23,39%
Projektowana	22,22%	19,61%	15,69%	16,00%
Wodna	-	-	-	-
Mleczarska	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Kościuski	26,97%	26,40%	22,49%	27,04%
Sportowa	25,00%	25,18%	21,21%	23,66%
Młyńska	32,73%	34,62%	29,17%	34,69%
Spacerowa	50,00%	50,00%	42,86%	33,33%
Szkolna	43,33%	43,33%	38,71%	41,94%
Pułaskiego	27,84%	25,77%	24,47%	23,16%
Stare Miasto	46,15%	41,67%	25,00%	36,36%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszczkach

Pomoc społeczna

W tabeli zaprezentowano dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2022 (stan na dzień 31 grudnia). Ze względu na wrażliwość danych, posłużono się wskaźnikiem – udział osób korzystających z pomocy społecznej w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru, wg danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Błaszczkach oraz MGOPS w Błaszczkach. Dane przedstawiono w podziale na liczbę osób korzystających ze wsparcia: ogółem oraz z powodu: ubóstwa, niepełnosprawności oraz bezrobocia. Dla każdego roku wyliczono wskaźnik dla gminy ogółem i kolorem oznaczono wartości wskaźników dla poszczególnych obszarów wyższe od średniej dla gminy ogółem w danym roku.

Tabela 11 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%]

obszar		Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogóle mieszkańców danego obszaru (ogółem i wg powodów)			
		ogółem	ubóstwo	niepełnosprawność	bezrobocie
Miasto Błaszki ogółem		18,45%	8,58%	2,86%	4,11%
Ulice w Mieście Błaszki	Kaliska	25,00%	11,29%	2,42%	5,65%
	Kościelna	6,25%	6,25%	0,00%	0,00%
	Kościuski	12,58%	5,66%	1,89%	0,63%
	Oгородowa	12,50%	8,33%	0,00%	8,33%
	Plac Niepodległości	36,75%	15,90%	7,42%	6,71%
	Plac Sulwińskiego	33,86%	15,87%	8,47%	6,35%
	Polna	12,70%	7,94%	1,59%	4,76%
	Północna	22,22%	22,22%	0,00%	0,00%
	Przemysłowa	9,69%	4,26%	1,65%	1,42%
	Pułaskiego	2,11%	2,11%	0,00%	1,05%
	Sieradzka	19,12%	8,33%	1,47%	6,86%
	Sportowa	24,43%	11,45%	0,00%	8,40%
Stare Miasto	45,45%	27,27%	9,09%	9,09%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszczkach oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Błaszczkach

Niebieska Karta

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Błaszki na lata 2021-2030” podaje: „Na podstawie analizy przypadków procedury „Niebieskiej Karty” stwierdza się, że najczęściej w przypadkach przemocy domowej występuje przemoc psychiczna, czyli wyśmiewanie, wyglądu, ubrania, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, czy zainteresowania, szacunku, stała, często bezpodstawną krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się i wymuszanie posłuszeństwa, degradacja werbalna (wzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.” Liczba Niebieskich Kart w gminie wzrasta od 2019 roku, na co wskazują dane uzyskane z Urzędu Miejskiego w Błazkach oraz informacje przedstawione w strategii rozwiązywania problemów społecznych. Liczba ta kształtuje się w przedziale od 14 do 25. Ze względu na wrażliwość danych zdecydowano się na nieujawnianie liczby aktywnych Niebieskich Kart. Zdecydowano, że każdy obszar, na którym Niebieska Karta funkcjonowała w 2022 roku należy uznać za obszar objęty zjawiskiem kryzysowym, są to ulice: Plac Sulwińskiego, Plac Niepodległości, Przemysłowa, Kościuszki oraz Sportowa.

Bezrobocie

W tabeli poniżej zaprezentowano dane dotyczące sumarycznej liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2019-2022 (stan na dzień 31 grudnia). Ze względu na wrażliwość danych, posłużono się wskaźnikiem – udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru, wg danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Błazkach. Dane przedstawiono w podziale na liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych ogółem oraz bezrobotnych długotrwale, do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia. Dla każdego roku wyliczono wskaźnik dla miasta ogółem i kolorem oznaczono wartości wskaźników wyższe od średniej dla miasta.

Tabela 12 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru sumarycznie w latach 2019-2022 [%]

obszar		bezrobotni ogółem	bezrobotni długotrwale	bezrobotni do 25 r.ż.	bezrobotni pow. 50 r.ż.
Miasto Błaszki ogółem		4,11%	1,92%	0,05%	1,40%
Ulice w Mieście Błaszki	Kaliska	5,65%	4,84%	0,00%	3,23%
	Kościelna	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Kościuszki	0,63%	0,63%	0,00%	0,63%
	Ogrodowa	8,33%	2,08%	0,00%	2,08%
	Plac Niepodległości	6,71%	3,18%	0,00%	4,24%
	Plac Sulwińskiego	6,35%	3,70%	0,53%	1,06%
	Polna	4,76%	0,00%	0,00%	3,17%
	Północna	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
	Przemysłowa	1,42%	0,71%	0,00%	0,24%
	Pułaskiego	1,05%	1,05%	0,00%	0,00%
	Sieradzka	6,86%	0,98%	0,00%	0,98%
	Sportowa	8,40%	4,58%	0,00%	0,76%
Stare Miasto	9,09%	9,09%	0,00%	9,09%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błazkach

Przestępczość

Poniżej przedstawiono dane dotyczące przestępczości. Przedstawiono wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze z uwzględnieniem wartości powyżej średniej dla Miasta Błaszki (oznaczenie kolorem).

Tabela 13 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze – stan na 31.12.2021 i 2022 roku

obszar		2021	2022
Miasto Błaszki ogółem		0,95%	2,34%
Ulice w Mieście Błaszki	Plac Sulwińskiego	1,01%	5,29%
	Plac Niepodległości	1,99%	2,83%
	Marszałka		
	Ogrodowa		2,08%
	Pomorska		
	Kościelna	11,11%	18,75%
	Północna		22,22%
	Polna	1,64%	6,35%
	Krótką		
	Przemysłowa	0,46%	0,71%
	Sieradzka	1,98%	0,98%
	Kaliska		2,42%
	Projektowana		
	Wodna		
	Mleczarska		150,00%
	Kościuszki		0,63%
	Sportowa	1,52%	0,76%
	Młyńska		2,04%
Spacerowa			
Szkolna			
Pułaskiego	1,06%	3,16%	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miejskiego w Błaszkiach

Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej

Poniżej przedstawiono podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej. Wyłoniono obszar w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych. Jest to Miasto Błaszki z wyjątkiem ulic Projektowanej i Wodnej.

Rozwinięcie wybranych oznaczeń użytych w tabeli:

- pomoc społeczna - udział osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru (wg. przesłanek);
- bezrobotni - udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru.

Tabela 14 Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej

ulice w Mieście Błaszki	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta						Niebieska Karta – obszar funkcjono- wania	wskaźnik wyższy od średniej dla miasta				
	procentowy ubytek liczby ludności w roku 2022 w stosunku do roku 2019	liczba osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem	pomoc społeczna					bezrobotni				prze- stę- pczość
			ogółem	ubóstwo	niepełnos prawność	bezrobocie		ogółem	długotrwałe	do 25 r.ż.	powyżej 50 r.ż.	
Plac Sulwińskiego												
Plac Niepodległości												
Marszałka												
Oгородowa												
Pomorska												
Kościelna												
Północna												
Polna												
Krótka												
Przemysłowa												
Sieradzka												
Kaliska												
Projektowana												
Wodna												
Mleczarska												
Kościuszki												
Sportowa												
Młyńska												
Spacerowa												
Szkolna												
Pułaskiego												
Stare Miasto												

Źródło: Opracowanie własne

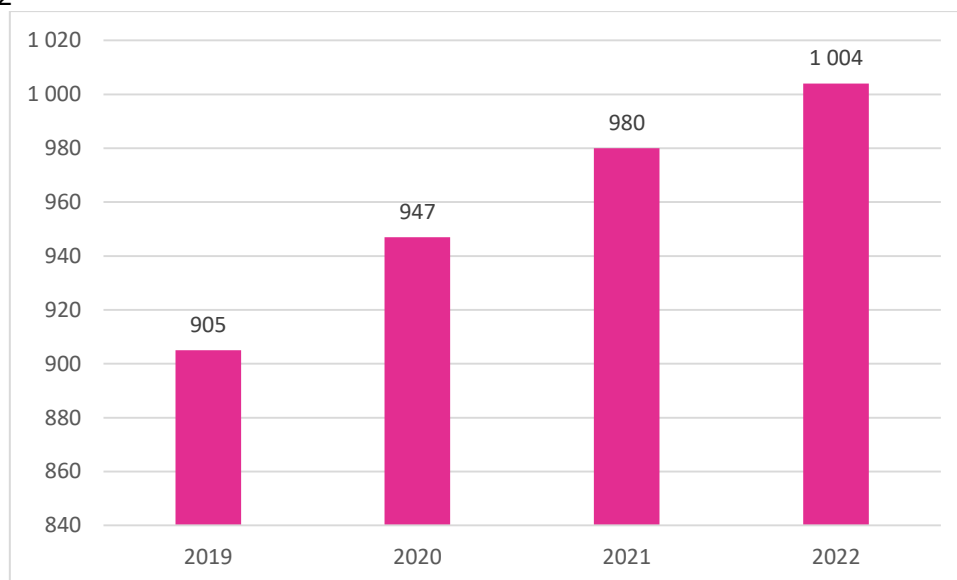
3. Sfera gospodarcza

Analiza gospodarcza ma określić obszary gminy o niskim stopniu przedsiębiorczości oraz słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

PODMIOTY GOSPODARCZE

Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze Gminy Błaszki w latach 2019-2022 systematycznie wzrastała. W porównaniu z 2019 rokiem, w 2022 r. na terenie gminy przybyło 99 podmiotów gospodarczych ogółem. W 2022 roku zarejestrowano w gminie 1 004 podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON.

Wykres 12 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

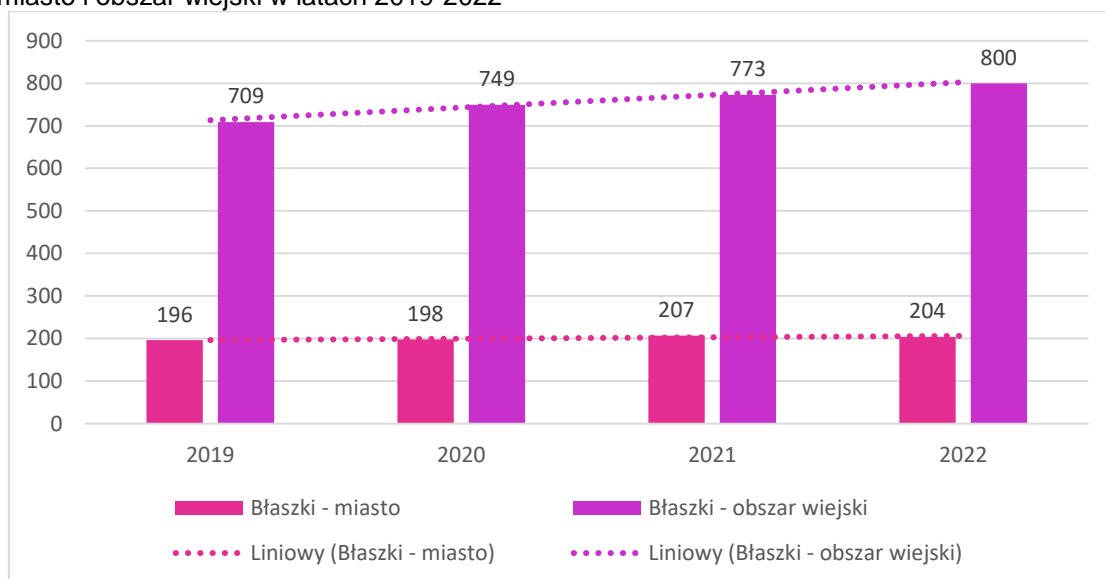

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Zjawisko kryzysowe: stagnacja w rozwoju gospodarczym na obszarze miasta

Dane dotyczące funkcjonujących podmiotów gospodarczych w podziale na miasto oraz obszar wiejski gminy wskazują, iż w latach 2019-2022 liczba przedsiębiorstw na obszarze wiejskim wzrasta, natomiast na obszarze miasta utrzymuje się na zbliżonym poziomie, przy czym w roku 2022 w stosunku do 2021 roku odnotowano jej zmniejszenie. Doskonale obrazują ten proces linie trendu przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 13 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Błaszki wg podziału na miasto i obszar wiejski w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wyrejestrowanych oraz nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Gminie Błaszki w latach 2019-2022, czyli udział liczby wyrejestrowanych / nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbie funkcjonujących podmiotów na danym obszarze. Wskaźnik dla podmiotów wyrejestrowanych zmniejszył się w roku 2020 w stosunku do roku 2019, następnie w 2021 roku ponownie wzrósł, przy czym w mieście przewyższył wartość dla obszaru wiejskiego gminy. W 2022 roku wartość wskaźnika dla gminy ogółem oraz dla obszaru wiejskiego zmniejszyła się, natomiast dla Miasta Błaszki ponownie wzrosła. Świadczy to o trudniejszej sytuacji gospodarczej na obszarze Miasta.

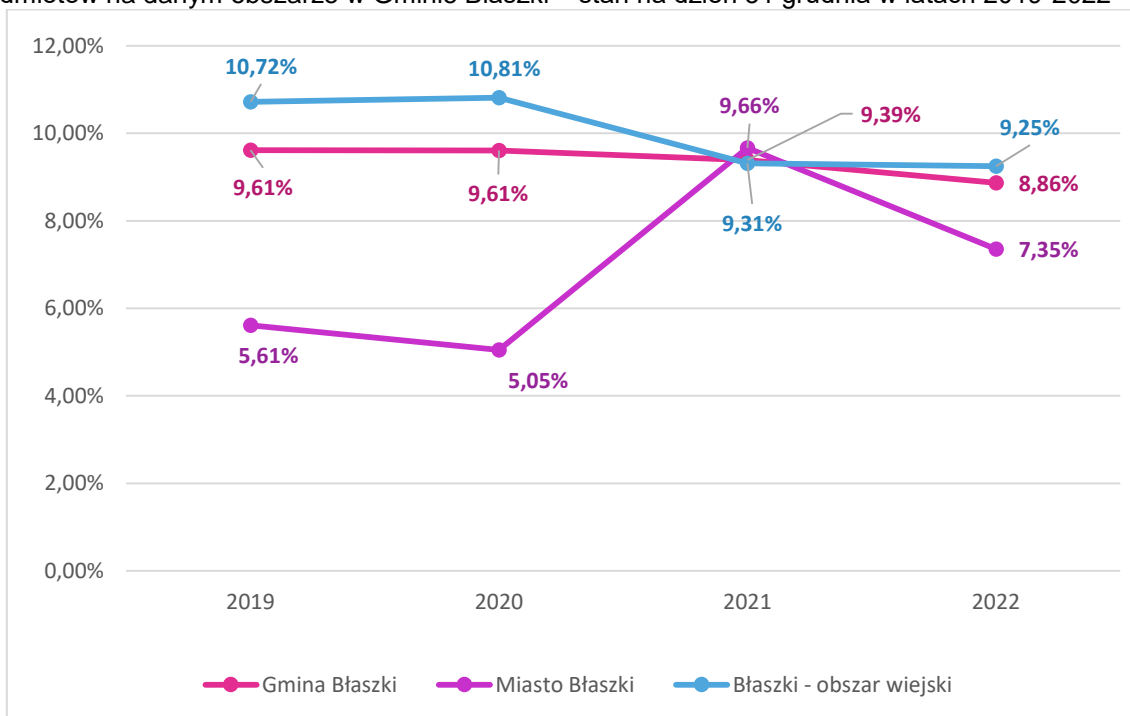
Wykres 14 Udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbie funkcjonujących podmiotów na danym obszarze w Gminie Błaszki – stan na dzień 31 grudnia w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Wskaźnik da podmiotów nowo zarejestrowanych na obszarze wiejskim przyjmuje trend malejący. Dla obszaru miasta wzrósł w 2021 roku, a następnie ponownie zmniejszył się w roku 2022. Wskaźnik dla miasta z wyjątkiem 2021 roku był niższy od wskaźnika dla obszaru wiejskiego gminy.

Wykres 15 Udział liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbie funkcjonujących podmiotów na danym obszarze w Gminie Błaszki – stan na dzień 31 grudnia w latach 2019-2022

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Na obszarze gminy wyróżnić należy strefy występowania firm oraz zakładów przemysłowych. Zlokalizowane są one poza centrum miasta, często już na terenach wiejskich. Tam też zlokalizowane są wolne tereny inwestycyjne.

Podczas wizji lokalnej przeprowadzonej w miesiącach marzec - kwiecień 2023 roku przeprowadzono szereg rozmów z lokalnymi przedsiębiorcami. Wyznaczono tereny o szczególnych problemach gospodarczych, które pogłębiać się mogą w związku ze spowolnieniem gospodarczym, które nastąpiło na jesieni 2022 i trwać może do końca 2024 roku. Problemy wiążą się również będą ze wzrostem cen energii i ubożeniem społeczeństwa.

W latach 2019 – 2022 zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON wg Sekcji PKD 2007 w poszczególnych sekcjach, kształtowały się raczej łagodnie. Największe zmiany w różnicy liczby podmiotów w roku 2022 w stosunku do 2019, wg. sekcji PKD 2007 to zwiększenie się liczby podmiotów w sekcji F. Budownictwo – o 39 podmiotów.

Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Błaszki wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII)

Sekcja		Wartości w latach				
		2019	2020	2021	2022	Saldo
1.	Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	35	35	38	37	2
2.	Sekcja B - Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0
3.	Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe	86	88	91	93	7
4.	Sekcja D - Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	1	1	1	-1
5.	Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1	1	0
6.	Sekcja F - Budownictwo	151	166	178	190	39
7.	Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	271	279	280	272	1

Sekcja		Wartości w latach				
		2019	2020	2021	2022	Saldo
8.	Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa	62	64	62	65	3
9.	Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	10	10	11	1
10.	Sekcja J - Informacja i komunikacja	16	20	26	31	15
11.	Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18	17	15	16	-2
12.	Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	20	20	19	22	2
13.	Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	48	52	55	57	9
14.	Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	28	32	37	42	14
15.	Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	23	23	23	23	0
16.	Sekcja P - Edukacja	23	21	22	22	-1
17.	Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	36	36	37	38	2
18.	Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	14	11	12	13	-1
19.	Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	61	70	71	68	7
Ogółem		905	947	980	1 004	99

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Najliczniejszy udział w całkowitym zestawieniu podmiotów gospodarczych mają podmioty zaklasyfikowane do Sekcji:

- G: Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych – 272 podmioty (27,09% ogółu);
- F: Budownictwo – 190 podmiotów (18,92% ogółu);
- C: Przetwórstwo przemysłowe – 93 podmioty (9,26% ogółu);
- S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby – 68 podmiotów (6,67%);
- H: Transport i gospodarka magazynowa – 65 podmiotów (6,47%);
- M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 57 podmiotów (5,68%).

Gospodarka gminna opiera się głównie na handlu (w tym naprawach), działalności budowlanej i przetwórstwie przemysłowym. W następnej kolejności funkcjonuje działalność profesjonalna naukowa i techniczna oraz transport i gospodarka magazynowa. O nieturystycznym charakterze gminy świadczy niewielka liczba podmiotów prowadzących działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (1,10% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w REGON). Gmina zapewnia mieszkańcom podstawowe usługi społeczne i finansowe – na terenie gminy funkcjonują placówki opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, oświaty i edukacji, kultury, komunikacji oraz podstawowej infrastruktury komunalnej (z wyjątkiem wytwarzania i zaopatrywania w energię – nośniki energii).

Tak jak w całym kraju, w strukturze podmiotów dominuje sektor prywatny - w 2022 roku odnotowano 978 podmiotów gospodarczych, w tym 805 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Na terenie gminy działają głównie podmioty nie generujące dużej ilości miejsc pracy, lecz przeważnie oparte na samozatrudnieniu. Udział sektora prywatnego wynosi zatem 97,41%. Sektor publiczny reprezentowany jest zaś przez Urząd Miejski w Błaszczach i jednostki organizacyjne Urzędu,

w tym: Centrum Usług Wspólnych, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Kultury oraz jednostki oświatowe.

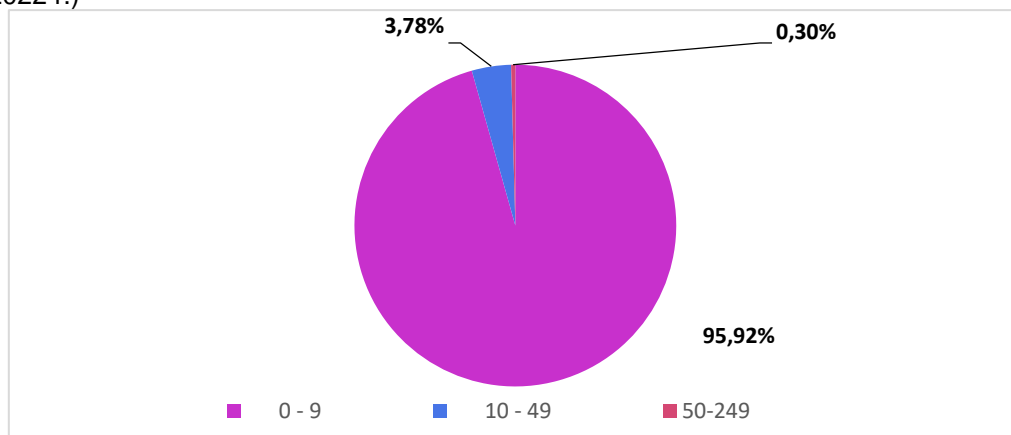
Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Podmioty wg sektorów własnościowych		2019	2020	2021	2022
1.	podmioty gospodarki narodowej ogółem	905	947	980	1 004
2.	sektor publiczny - ogółem	19	18	18	18
	sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	17	16	16	16
3.	sektor prywatny - ogółem	882	925	955	978
	sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	736	767	789	805
	sektor prywatny - spółki handlowe	43	51	54	58
	sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	0	0	0	21
	sektor prywatny - spółdzielnie	4	4	5	6
	sektor prywatny - fundacje	1	2	3	3
	sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	42	44	43	43

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

W strukturze działalności gospodarczej przeważają firmy małe, w większości są to firmy rodzinne, prowadzące działalność na własny rachunek, w różnych gałęziach usług. Spośród wszystkich podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie gminy, najwięcej podmiotów zatrudniało od 1 do 9 osób. Na koniec 2022 roku były 963 takie podmioty (95,92%). Drugą pod względem liczebności grupę stanowiły podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób. Na koniec 2022 roku było 38 takich podmiotów (3,78%), funkcjonowały także 3 średnie firmy zatrudniające 50-249 pracowników, stanowiły one (0,30%). Nie funkcjonowała ani jedna duża firma (stan utrzymujący się od 2011 roku).

Wykres 16 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2022 r.)

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Fotografia 1 Strefa przemysłowa we wschodniej części Miasta

Źródło: Strategia Rozwoju Elektromobilności na terenie Gminy Błaszki

Na rozwój przedsiębiorczości w istotny sposób ma wpływ zbyt mała ilość dużych i silnych podmiotów gospodarczych. Należy przypuszczać, że na terenie gminy nadal będą dominować małe przedsiębiorstwa działające w sferze produkcyjnej i usługowej.

ROLNICTWO

Gmina Błaszki charakteryzuje się ponad 80% udziałem użytków rolnych. Naturalne warunki przyrodniczo-glebowe są jednak średnio korzystne. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej, opracowany przez IUNG w Puławach, uwzględniający 4 elementy środowiska tj. gleby, rzeźbę terenu, agroklimat i warunki wodne wynosi 71,1 pkt.

Najlepsze gleby należące do klasy II i kompleksu pszennego bardzo dobrego zajmują niewielkie powierzchnie w okolicach wsi: Nacesławice, Korzenica, Kalinowa, Garbów, Domaniew, Kociołki i Żeliszew-Kolonia. Są to gleby w typie czarnych ziem o składzie mechanicznym pyłów na glinach.

Gleby korzystne dla produkcji rolniczej, ale należące do IIIa i IIIb klasy gruntów ornych oraz kompleksu pszennego dobrego lub żytniego bardzo dobrego (pszenno-żytniego) zajmują ponad 5 000 ha. Występują one na terenie całej gminy, jednak duże ich obszary koncentrują się szczególnie w północno-wschodniej części gminy. Dominują tu gleby bielcowe z udziałem brunatnych o składzie mechanicznym pyłów na glinach lub glin spiaszczonych nieco od powierzchni. Nieco mniej korzystne warunki, ze względu na okresowe nadmiary wilgoci, posiadają gleby z kompleksu zbożowo-pastewnego mocnego. Największe powierzchnie tych gleb zlokalizowane są w okolicach wsi: Korzenica, Skalmierz, Golków, Gorzałów, Tuwalczew. Do gleb chronionych do 31.12.2008 r. należały także gleby bielcowe, żytnie dobre z małym udziałem żytnio – ziemniaczanych słabych o składzie mechanicznym piasków gliniastych na glinie lub pyłów na piaskach gliniastych. Są to gleby należące do IVa i IVb klasy gruntów ornych. Największe zasięgi tych gleb występują na terenie wsi: Wojków, Wrząca, Brudzew, Sędzimirowice, Kołdów. Niemniej jednak od 1 stycznia 2009 r. ich ochrona została zniesiona. Z dniem 1 stycznia 2009 r. została również zniesiona ochrona użytków rolnych klas I-IV występujących w granicach

administracyjnych miast. Co równoznaczne jest obecnie z tym, iż w obrębie Miasta Błaszki w myśl obowiązującego prawa nie występują gleby chronione.

Gleby słabe z V i VI klasy występują głównie w południowej części gminy. Wśród nich wyróżniono gleby żytńio – ziemniaczane słabe z udziałem zbożowo – pastewnych słabych (klasa V) oraz gleby żytńie bardzo słabe (klasa VI). Najsłabsze gleby na terenie gminy to gleby brunatne wylugowane z piasków luźnych. Są one niekorzystne dla produkcji rolniczej, ze względu na niewielką zawartość składników pokarmowych. Na glebach tego kompleksu (VI klasa bonitacyjna) uprawiać można żyto i łubin żółty. W dolinach cieków i w lokalnych zagłębieniach terenów występują gleby hydrogeniczne, w przewadze czarne ziemie, mady, mursze. Są one głównie wykorzystywane pod trwałe użytki zielone i lokalnie pod grunty orne. Większość to użytki zielone średniej wartości z III i IV klasy. Użytki zielone słabe, czyli łąki i pastwiska V i VI klasy występują w południowej części gminy w towarzystwie słabych gleb. Gleby hydrogeniczne powinny pozostać w dotychczasowym użytkowaniu, ze względu na ich bardzo dużą rolę w retencji wodnej³.

Warunki glebowe Gminy Błaszki są średnio korzystne dla produkcji rolnej. Dominującą grupą w strukturze gleb są gleby IV klasy bonitacyjnej (36,8%). Gleby II i III klasy zajmują stanowią 35,2% gleb w gminie, gleby klasy V – 17,7%, zaś najslabsze gleby klas VI-VIz – 10,3%.

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2020, na terenie gminy znajdowało się 1 895 gospodarstw rolnych. W gminie obserwuje się duże rozdrobnienie gospodarstw. Najliczniej występują gospodarstwa mieszczące się w grupie obszarowej 1 – 5 ha. Zaledwie 10,03% zajmują gospodarstwa o areale powyżej 15 ha.

Tabela 17 Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych

Ogółem	do 1 ha włącznie	powyżej 1 ha razem	1 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 15 ha	powyżej 15 ha
1895	24	1871	865	616	200	190
100%	1,27%	98,73%	45,65%	32,51%	10,55%	10,03%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Lokalnych (opracowanie własne)

Głównym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest produkcja roślinna i uprawa ziemniaków. Wśród upraw dominują zboża: pszenica i żyto. Obok upraw rolniczych rozwija się produkcja zwierzęca, która opiera się na hodowli drobiu, trzody chlewnej oraz bydła.

NEGATYWNE ZJAWISKA W SFERZE GOSPODARCZEJ

Plac, na którym odbywały się targi, stanowił nieodłączny element struktury Błazsek, pełniąc istotną rolę w powstaniu ostatecznej przestrzeni miejskiej. Targowisko tworzyło żywotne, powszechne „serce miasta”, jego prawdziwe centrum, w którym rozwijał się handel i rzemiosło oraz kwitło życie publiczne.

³ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

Fotografia 2. Targowisko w Mieście Błaszki w roku 1926

Powierzchnia rynku w Błaszki ulegała stopniowej zabudowie gospodarczej, a potem jej ciągłej przebudowie, związanej z funkcjami handlowymi. Tam, gdzie kiedyś znajdował się targ (Plac Niepodległości), w tym momencie znajduje się park. Jednak po obu stronach w starych kamienicach mieszczą się punkty handlowe, co świadczy o wadze miejsca. W miarę upływu lat i stałego postępu, znaczenie targowiska bardzo się zmieniło. Ma to związek z ciągłą ewolucją społeczno-gospodarczą, kulturową oraz przestrzenną. W tym momencie targowisko znajduje się na Placu Sulwińskiego. Transformacja gospodarcza i polityczna lat 90 XX wieku stała się przyczyną komercjalizacji życia. Przestrzeń miejska wciąż zostaje zabudowywana nowymi, różnorodnymi strukturami handlowymi, których lokalizacja i kompozycja podyktowane są chęcią zysku, rzadziej dobrym gustem.

Fotografia 3. Nowe targowisko przy Placu Sulwińskiego w Błaszki

Źródło: Fotografia własna

Zjawisko kryzysowe: nieuporządkowana przestrzeń targowiska w Błaszki

Mieszkańcy Błaszki i okolic od razu pokochali targowisko z jego kolorytem, gwarem, nieprzemijającym urokiem starego placu targowego. I tak jest do dzisiaj. Tłumy okolicznych mieszkańców kupują tu

świeże, pachnące owoce, warzywa, zioła. W sezonie sadzonki, grzyby. Nie brak tu urokliwych staroci sąsiadujących z nowiutkimi garnkami, talerzami. W budkach i okolicznych sklepach można kupić ryby, mięso i jaja, a także specjalty trudno dostępne na co dzień nawet w galeriach handlowych.

Fotografia 4. Targowisko w Błaszczach

Źródło: Fotografia własna

Na targowisku można zaopatrzyć się właściwie we wszystkie artykuły. Niestety dominują tu głównie produkty azjatyckie. Lokalny przemysł odzieżowy praktycznie nie istnieje w mieście. Stał się nieopłacalny ze względu na niskie koszty odzieży importowanej. Niestety wizerunek takich kramów z odzieżą nie współgra z zabytkowym charakterem miasta. Poustawiane pudła, wiszące spodnie powodują, że targ już nie urozmaica miasta, lecz psuje jego wizerunek.

Fotografia 5. Targowisko w Błaszczach

Źródło: Fotografia własna

Ciekawym zjawiskiem jest występowanie na targu lokalnego rękodziela (dziś już popularne jako „handmade”). Jest to znaczące nawiązanie do historii miasta i jego targowiska. Targowisko zawsze oferowało produkty wytworzone w okolicach Błaszek. W ostatnich latach obserwujemy powrót do koniunktury na lokalne rękodzielo. Należy przemyśleć czy nie upowszechnić mody na produkty „handmade” wśród osób z terenu miasta i okolicznych wsi. Na rynku jest coraz większy popyt na wytwarzane na wymiar meble, okucia do płotów czy nietypowe ozdoby do domu. Dużym zainteresowaniem cieszy się również ręcznie uszyta odzież oraz zrobiona biżuteria. Wiele osób szuka też ciekawych pamiątek z lokalnymi wzorami oraz kolorami. Wzrastające zapotrzebowanie na rękodzielo już od dawna powoduje, że w całej Polsce zwiększa się ilość osób zajmujących się wytwarzaniem tego typu przedmiotów. Korzystając z doświadczenia i potencjału ciągle rozwijającego się rynku przemyśleć należy rozwój tego typu działalności na terenie miasta.

Rzemiosło może być również dodatkową atrakcją dla pobliskich gospodarstw agroturystycznych. W Gminie Błaszki istnieją trzy położone w atrakcyjnym przyrodniczo regionie kwatery agroturystyczne zlokalizowane w: Brończynie, Stoku Polskim i Wojkowie. W gospodarstwie agroturystycznym w Wojkowie mieści się także jedyna w regionie galeria sztuki wiejskiej.

Mieszkańcy Błaszek mogą zaopatrzyć się najpotrzebniejsze artykuły na targowisku. Handel przybiera różne formy i przetacza się przez wszystkie ulice. Niestety bardzo często ma charakter całkowicie niekontrolowany, co burzy ogólny ład przestrzenny miasta. W wielu miejscach handel odbywa się wprost z samochodu parkującego przy ulicy. Jest to jednocześnie forma walki lokalnych przedsiębiorców z powstającymi dyskontami, które powoli niszczą drobny handel. Sprzedaż wprost z samochodu pozwala zaoszczędzić na kosztach lokalu, dodatkowo towar znajduje się w zasadzie na „wyciągnięcie ręki” kupującego, co znacznie zwiększa prawdopodobieństwo zakupu.

Problemem staje się przelewanie funkcji targowej na pobliskie ulice, co powoduje liczne niebezpieczeństwa dla mieszkańców i innych użytkowników targu i ulic. Kramy umieszczane są wprost na ważnych ulicach miasta. Pojazdy przemieszczające się nimi muszą zachować szczególną ostrożność. W kolejnych latach handel musi zostać bardziej uporządkowany i podkreślać historyczny charakter miasta.

Miasto posiada wystarczającą ilość punktów gastronomicznych. Znajdują się one w jego centrum lub przy głównych ulicach. Niestety niektóre z punktów gastronomicznych psują swoim wizerunkiem zabytkową część centrum. Na terenie Błaszek znajdują się punkty dla bardziej wymagającej klienteli, ale również te z najtańszymi potrawami. Z rozmieszczenia placówek gastronomicznych należałoby wnioskować, że jest ono w dużej mierze wynikiem dobowego rytmu życia ludności, która w godzinach dziennych podąża do centralnych części miasta – do pracy, szkoły, instytucji, na targowisko. Ludność ta przebywając w centrum korzysta jednocześnie z usług gastronomicznych tutaj zlokalizowanych (lub przy drodze krajowej – np. bar „Smakosz” przy ulicy Sieradzkiej). Po powrocie do osiedli – sypialni lub na teren wiejski w godzinach wieczornych nie ma potrzeby korzystania z lokali gastronomicznych, stąd ich brak w tych lokalizacjach. Dodatkowo preferencje lokalizacji w centrum Błaszek wynikają z faktu, że usługi gastronomiczne nastawione są także na obsługę ludności przybywającej lub przejeżdżającej przez miasto. I tak, w związku ze wzmożonym ruchem w okolicach miejsc komunikacji zbiorowej (np. Dworzec PKS) lokalizowane są tam placówki gastronomiczne.

Ulica Kaliska stanowi główną oś komunikacyjną miasta. Przy niej zlokalizowanych jest najwięcej punktów handlowych i usługowych. Jednak sytuacja powoli zmienia się. Wiele lokalizacji w centrum pozostawianych jest przez najemców. Małe punkty handlowe, prowadzone przez lokalnych przedsiębiorców powoli upadają, co jest następstwem rozwoju międzynarodowych sieci dyskontów. Można tam zrobić zakupy szybciej i taniej, wykorzystując efekt skali. Niestety cierpią na tym lokalni producenci, którzy wykorzystują w swojej działalności bardzo często wieloletnią tradycję. Gospodarka Błaszek będzie się szybko przekształcać. W dalszym ciągu mały handel będzie zmniejszał swoją rolę w lokalnej gospodarce, a przedsiębiorcy będą musieli szukać nowego miejsca dla siebie. Dlatego już teraz należy podjąć działania dostosowujące mieszkańców do zmiany struktury gospodarczej miasta i okolic. Mieszkańcy powinni być aktywizowani i przechodzić do sektora usług, które będą się rozwijać.

W ostatnich latach w Błaszczach widać wzrost zainteresowania sklepami z odzieżą na wagę. Są to sklepy, w których odzież jest sprzedawana w cenie za kilogram, a nie za sztukę. Wzrost zainteresowania takimi sklepami jest związany z kilkoma czynnikami. Po pierwsze z rosnącymi potrzebami oszczędnościowymi klientów. Wiele osób szuka sposobów na zaoszczędzenie pieniędzy, a sklepy z odzieżą na wagę oferują ubrania w niższych cenach niż tradycyjne sklepy odzieżowe. Po drugie, wzrost zainteresowania sklepami z odzieżą na wagę jest związany z rosnącym zainteresowaniem ekologicznym. Wiele osób jest świadomych negatywnych skutków przemysłu tekstylnego dla środowiska i poszukuje sposobów na zminimalizowanie swojego wpływu na środowisko. Sklepy z odzieżą na wagę oferują ubrania, które często są wyprodukowane z materiałów pochodzących z recyklingu i powtórnego użycia, co jest bardziej ekologiczne niż produkcja nowych ubrań. Wiele osób jest zainteresowanych zakupami ubrań z drugiej ręki, ponieważ są one bardziej ekologiczne i ekonomiczne.

Fotografia 6 Punkty usługowe i handlowe przy Placu Niepodległości w Błaszczach

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 7. Sklep motoryzacyjny w Błaszczkach

Źródło: Fotografia własna

Należy wskazać, że cała Gmina Błaszki nie posiada potencjału do rozwoju turystyki. Brak tu zabytków i atrakcji, które mogłyby przyciągnąć odwiedzających.

Małe miasteczka są ważnym elementem krajobrazu kraju i lokalnych społeczności. Niestety, wiele z nich boryka się z poważnymi problemami gospodarczymi, które wpływają na jakość życia mieszkańców i przyszłość tych społeczności. Podobna sytuacja występuje w Błaszczkach. Błaszki posiadają funkcję handlową i administracyjną dla ludności z terenu całej gminy. Jednak handel skupia się na targu oraz w dyskontach. Małe sklepy, punkty usługowe powoli zamierają, co jest szczególnie widoczne w centrum Błaszek. Fatalny stan kamienic, przestrzeni powodują, że przedsiębiorcy uciekają z tego obszaru.

Firmy są tworzone na obrzeżach miasta i na terenach wiejskich. Wiele z nich ma potencjał innowacyjny i prowadzą działalność na całym świecie np. Firma Pietrucha. Na terenach wiejskich istnieje wiele dużych i nowoczesnych gospodarstw rolnych.

Wszystkie problemy kumulują się w centrum Miasta Błaszek i to ten region wymaga pilnych działań rewitalizacyjnych.

Strukturalne problemy z likwidacją firm występują w ścisłym centrum Miasta Błaszek, co pokrywa się w znacznej mierze z problemami natury społecznej i degradacji infrastrukturalnej. Teren uznawany jest za mało atrakcyjny pod względem gospodarczym, co skutkuje odpływem małych firm lub całkowitą ich likwidacją. Liczba przedsiębiorstw na obszarze wiejskim gminy wzrasta, natomiast na obszarze miasta zmniejsza się.

4. Analiza środowiska naturalnego

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, kolejnym kryterium oceny jest stan środowiska naturalnego.

POŁOŻENIE

Gmina Błaszki, zgodnie z fizyczno-geograficznym podziałem Polski (wg Kondrackiego) należy do⁴:

- Makroregionu – Pozaalpejska Europa Środkowa,
- Prowincji – Niż Środkowoeuropejski,
- Podprowincji – Niziny Środkowopolskie,
- Makroregionu – Nizina Południowielkopolska,
- Mezoregionu – **Wysoczyzna Złoczewska (część południowa) i Turecka (część północna)**,

Wysoczyzna Złoczewska położona jest pomiędzy dolinami górnej Prozny i górnej Warty (całkowita powierzchnia ok. 1190 km²). Jest to obszar zdenudowanej (równinnej) wysoczyzny polodowcowej, ukształtowanej w wyniku procesów akumulacji i erozji z okresu recesji lodowca stadiu Warty zlodowacenia środkowopolskiego. Wysoczyzna Turecka wyróżnia się zróżnicowanym ukształtowaniem pionowym (całkowita powierzchnia wynosi ok. 1360 km²). W jej ukształtowaniu można wyodrębnić 6 grup wzgórz oraz falistą wysoczyznę morenową rozciętą dolinami rzeczny. Wzgórza uważane są za kemy zbudowane z piasków i żwirów warstwowych.

Rysunek 1. Podział na krainy fizjograficzne wg J. Kondrackiego

Źródło: Gminny program opieki na zabytkami dla Gminy Błaszki

Gmina Błaszki położona jest na północno-wschodnim skraju Wysoczyzny Złoczewskiej (1158,96 km²) wchodzącej w skład makroregionu Nizina Południowielkopolska, podprowincji Nizin Środkowopolskich. Wymieniona wysoczyzna leży pomiędzy Kotliną Grabowską, z którą graniczy od zachodu, a Kotlinami Sieradzką i Szczercowską sąsiadującymi od wschodu, natomiast od północy

⁴ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

graniczy z Wysoczyzną Turecką, zaś po przeciwnej stronie z Wysoczyzną Wieruszowską. Pierwsza wymieniona we wstępie – Wysoczyzna Złoczewska - została ostatnio poddana weryfikacji pod względem zajmowanej powierzchni i liczby mikroregionów, z których jeden spośród nich, Płaskowyż Jasionnej, położony w jej północno-zachodniej części. Charakteryzuje się on występowaniem najwyższych w mezoregionie wysokości bezwzględnych, które osiągają rzędną do około 200 m n.p.m. Teren ten urozmaicają formy wypukłe – wydmore – zwłaszcza występujące w zachodnim i południowym fragmencie mikroregionu. Część centralną płaskowyżu (południowa część Gminy Błaszki) porastają bory sosnowe z domieszką jodły i dębu. W pozostałej partii mikroregionu dominują użytki rolne⁵.

BUDOWA GEOLOGICZNA⁶

Obszar Gminy i Miasta Błaszki położony jest na granicy Monokliny Przedsudeckiej i Synklinarium Szczecińsko – Łódzko – Miechowskiego. W podłożu Gminy i Miasta Błaszki na uwagę zasługują utwory jury górnej, kredy dolnej i górnej, utwory trzeciorzędu i czwartorzędu. Utwory jury górnej reprezentowane są przez margle i wapienie. Strop tych utworów występuje na głębokości od ok. 105,0 m w Gzikowie do ponad 300,0 m w Błazkach. Utwory kredy górnej wykształcone są w postaci piaskowców, margli i wapieni. Strop tych utworów występuje na głębokości około 15,0 m w południowej części gminy (Gruszczycy) do ok. 140,0 m w Błazkach. Miąższość ich wynosi ponad 150 m. Utwory trzeciorzędowe wykształcone są w postaci: iltu, piasku różnej granulacji i piasku z wkładkami iltu i pyłu. Strop tych utworów występuje na głębokości od ok. 10,0 m w północno-zachodniej części gminy do ok. 100,0 m w części centralnej i ok. 140,0 m w części zachodniej. Miąższość tych utworów wynosi od kilku metrów do ponad 120,0 m. Osady trzeciorzędowe występują powszechnie i na znacznym obszarze gminy stanowią bezpośrednie podłoże czwartorzędu. Na powierzchni całego obszaru opracowania występują utwory czwartorzędu wykazujące duże urozmaicenie i zróżnicowanie. Charakteryzują się one zmienną miąższością od ok. 10,0 m w północno-zachodniej i północnej części gminy do ok. 100,0 m w części centralnej i ok. 140,0 m w części zachodniej. Strop utworów czwartorzędowych jest wykształcony przede wszystkim w postaci piasków w północnej i północno-zachodniej części gminy oraz w postaci glin w centralnej i południowej części gminy o miąższości od ok. 10 m w części północnej, 20-40 m w części centralnej do ok. 60,0 m w części południowo-zachodniej. Są to utwory plejstocenijskie i holocenijskie reprezentowane przez:

- osady zastoiskowe;
- piaski i żwiry wodnolodowcowe;
- gliny zwałowe;
- piaski, żwiry i głazy lodowcowe;
- piaski, żwiry i głazy moren czołowych;
- piaski i żwiry ozów i kemów;
- piaski eoliczne;

⁵ Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Błaszki

⁶ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

- piaski i mułki deluwialne;
- utwory aluwialne (mułkowe i pylaste piaski gliniaste);
- utwory aluwialno-bagiennie (piaski i mułki humusowe).

W powierzchniowej budowie geologicznej gminy główną rolę odgrywają osady glacialne (lodowcowe), osady peryglacialne oraz holocenijskie osady wypełniające przede wszystkim doliny rzeczne i zagłębienia. Największe powierzchnie zajmują osady glacialne, a najmniejsze – osady holocenijskie. Na terenach zabudowanych w obrębie Miasta Błaszki w wyniku działalności człowieka na terenach zabudowanych licznie powstały grunty nasypowe. Z punktu widzenia potrzeb budownictwa i warunków posadowienia oraz fundamentowania budowli można stwierdzić, że warunki geologiczne na znacznej powierzchni gminy są korzystne, nadające się do bezpośredniego posadowienia obiektów. Średnie oraz niekorzystne warunki gruntowo-budowlane zajmują o wiele mniejszą powierzchnię, z tym, że słaba nośność ogranicza się przede wszystkim do den dolin rzecznych i obniżeń dolinnych oraz zagłębień bezodpływowych. Budowa geologiczna należy do najbardziej stabilnych i niezmiennych elementów środowiska przyrodniczego.

SUROWCE MINERALNE

Poniżej wymienione zostały wszystkie udokumentowane złoża surowców mineralnych na terenie gminy z podaniem ich stanu zasobów geologicznych bilansowych i przemysłowych na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r.” Warszawa 2022 r.

Tabela 18 Udokumentowane złoża surowców mineralnych na terenie Gminy Błaszki

Nazwa złoża	Stan zag. złoża	Zasoby		Wydobycie
		Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
PIASKI I ŻWIRY				
Chabierów IV	T	329	-	-
Chabierów	R	502	-	-
Chabierów III	Z	30	-	-
Chabierów V	E	773	773	1
Emilianów	E	74	-	1
Emilianów II	R	52	-	-
Golków*	R	217	-	-
Sędzimirowice*	R	220	-	-

Oznaczenia stanu zagospodarowania złoża:

E – złożo eksploatowane

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A + B)

Z – złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo

WALORY PRZYRODNICZO-TURYSTYCZNE

Gmina Błaszki charakteryzuje się obniżoną użytecznością ekologiczną i gospodarczą środowiska oraz małą dyspozycyjnością zasobów przyrodniczych. Tym niemniej gmina jest miejscem występowania wielu obszarów cennych pod względem przyrodniczym (jest położona na obszarze VI Małopolskiej krainy przyrodniczej). Trwałym i integralnym elementem środowiska gminy jest szata roślinna i zwierzęta. Bardzo niska lesistość gminy sprawia, że w większości występują środowiska polne z niewielkim udziałem lasów. Cenne gatunki roślin mogą występować także w zadrzewieniach

śródpolnych oraz w zespołach łąkowych. Na uwagę zasługują ponadto występujące w miejscach suchych i nasłonecznionych zespoły kserotermiczne.

W celu zachowania w Gminie Błaszki obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym zostały one objęte ochroną poprzez ustanowienie następujących **form ochrony**, do których należą⁷:

– **Rezerwat przyrody „Wrząca”**

Jest to rezerwat leśny z drzewostanem mieszanym bukowym i dębowo-sosnowym. Rezerwat to obszar lasu o powierzchni 59,7 ha. Celem utworzenia rezerwatu było zachowanie dla celów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych oraz ochrona jedynych na terenie nadleśnictwa Złoczew, najlepiej zachowanych fitocenoz kwaśnej buczyny niżowej oraz ponad stuletnich starodrzewi bukowych z udziałem jodły na granicy ich naturalnego zasięgu występowania. Buczyna ma postać wysokopiennego lasu bukowego ze słabo wykształconym podszytem i ubogi, florystycznie runem.

– **Brąszewicki Obszar Chronionego Krajobrazu**

Krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach przyrodniczo-krajobrazowych. Ogólna powierzchnia Brąszewickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu wynosi 14 204 ha, z tego na terenie Gminy Błaszki - 2 541 ha. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych.

- pomniki przyrody (71 okazów)⁸;
- użytki ekologiczne (trzy bagna śródleśne położone na terenie Nadleśnictwa Złoczew);
- Chronionych jest 6 parków podworskich.

Podkreślić trzeba, że parki podworskie mają dużą wartość ekologiczną, przyrodniczą i historyczną – są ważnym elementem współczesnego zagospodarowania wsi, zachowują dawną strukturę polskiego krajobrazu:

- * park podworski z połowy XIX w. w Adamkach,
- * park podworski z drugiej połowy XIX w. w Brończynie (rej. zabytków nr 372/A),
- * park podworski z drugiej połowy XVIII w. Jasionnej (rej. zabytków nr 371/A),
- * park podworski z przełomu XIX i XX w. w Kobylnikach (rej. zabytków nr 369/A),
- * park podworski z przełomu XIX i XX w. w Kociołkach (rej. zabytków nr 374/A),
- * park podworski z początków XIX w. w Sędzimirowicach;
- * park podworski z XIX w. (rej. zabytków nr 97/A) we Wrzącej.

LASY

Największymi skupiskami zieleni wysokiej w gminie są lasy. Łączna powierzchnia lasów w 2020 r. wynosiła 1949 ha, co daje bardzo niski stopień lesistości wynoszący ok. 9,68% powierzchni gminy. Lesistość gminy jest również znacznie niższa niż lesistość kraju (29,6%). Zgodnie z kryteriami podziału kraju na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne, lasy Gminy Błaszki położone są w Krainie Małopolskiej –

⁷ Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Błaszki

⁸ Według: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

znaczna powierzchnia gminy i Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej – zachodnie krańce gminy i północno-zachodnia jej część. Lasy na terenie gminy są przede wszystkim własnością Skarbu Państwa – 1464,9 ha, z czego większość zagospodarowana jest przez Państwowe Gospodarstwo Leśne. Występują one w postaci dużych kompleksów zlokalizowanych w południowej części gminy. Na pozostałym obszarze, są to tylko punktowo rozrzucone, niewielkie obszary leśne. Do najważniejszych gatunków lasotwórczych należy sosna stanowiąca 85,8% składu gatunkowego drzewostanów. Gatunki liściaste obejmują 13,7% ogółu drzewostanów, z czego blisko połowę stanowi brzoza, w dalszej kolejności jest olcha i dąb. Skład gatunkowy drzewostanów jest nieco zróżnicowany w zależności od formy własności. W lasach państwowych zaznacza się wyższy udział gatunków iglastych - 89,1% przy 80,9% w lasach prywatnych. Dominującym siedliskiem jest bór świeży, który występuje na glebach piaszczystych. Drzewostany buduje sosna w wieku powyżej 40 lat, a runo i podszyt są słabo rozwinięte. Drugą co do wielkości powierzchnię zajmują bory mieszane świeże porastające gleby piaszczyste nieco zwięźlejsze. W drzewostanie dominują: sosna, brzoza, świerk, topola i lokalnie modrzew. Runo i podszyt są lepiej rozwinięte. Dość znaczącą powierzchnię zajmuje siedlisko lasu mieszanego świeżego. Drzewostany budują główne gatunki liściaste jak buk, dąb, brzoza z domieszką świerka, sosny i innych. Runo i podszyt są dobrze rozwinięte. Pozostałe lasy zajmują niewielkie powierzchnie i można wśród nich wyróżnić bory suche, lasy świeże oraz bory wilgotne, mieszane wilgotne, lasy wilgotne, a także olsy. Bór suchy porasta bardzo słabe i suche piaszczyste gleby. Drzewostan buduje sosna a roślinność podkopowa jest bardzo uboga.

KLIMAT

Z podziałem Polski na rejony klimatyczne (wg. W. Okołowicza) Gmina Błaszki położona jest w Śląsko-Wielkopolskim regionie klimatycznym, a więc w strefie pośredniej między wpływami oceanicznymi a kontynentalnymi. Średnia roczna temperatura powietrza w rejonie Błazek wynosi 7,6°C i jest nieco wyższa od średniej temperatury w Polsce. Roczna amplituda obliczana ze średnich miesięcznych wynosi na tym obszarze 21,4°C a liczona ze średnich dobowych temperatur maksymalnych i minimalnych jest znacznie wyższa i wynosi aż 30,5°C. Najcieplejszym miesiącem roku jest lipiec (średnia temperatur – 18°C) Jest to również miesiąc notowania najwyższych temperatur maksymalnych oraz największa liczba dni gorących z temperaturą od 25°C – średnio aż 10,2°C dni w roku. Dni gorące na terenie Gminy i Miasta Błaszki notowane są dość często, bo około 38 razy w ciągu roku. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń. Średnia temperatura wynosi wtedy (-3,9°C), a liczona z minimalnych temperatur dobowych (-7,2°C). Notowanych jest średnio 109,7 dni z przymrozkami (tzn. dni z temperaturą minimalną poniżej 0°C), 47,8 dni mroźnych z temperaturą maksymalną mniejszą od 0°C i 2,4 dni bardzo mroźnych z temperaturą minimalną mniejszą od (-10°C). Przytoczone dane pozwalają na postawienie tezy, że zimy na terenie opracowania są stosunkowo łagodne. Okres wegetacyjny (średnia temperatura dobowa równa lub większa od 5°C) utrzymuje się na omawianym terenie ok. 240 dni w roku i rozpoczyna się z początkiem kwietnia, a kończy początkiem listopada. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi 16°C, zaś wielkość opadów atmosferycznych kształtuje się na poziomie 200 mm. Długość okresu przymrozkowego trwa ok. 210 dni. Na terenie Gminy i Miasta Błaszki notowane jest średnie nasłonecznienie roczne wynoszące 4,2 godziny na dobę.

Promieniowanie całkowite wynosi na tym obszarze średnio 240 cal/cm/dobę. Średnie roczne zachmurzenie na terenie gminy wynosi około 5,7 stopnia pokrycia nieba chmurami, z czego największe przypada od listopada do lutego. Wielkość opadu atmosferycznego w rejonie Błazek kształtuje się na poziomie 350-400 mm. Największe sumy przypadają na okres od maja do sierpnia (maksimum w lipcu), a najniższe od września do kwietnia (minimum w styczniu). Opady letnie są silne i krótkotrwałe, a zimowe długotrwałe, o małym natężeniu. Burze najczęściej występują latem. Pokrywa śnieżna zalega tu przez ok. 60 dni w roku. Wilgotność względna powietrza mieści się w granicach 70-90%, z maksimum w chłodnej porze roku i minimum w cieplej. Z przebiegiem wilgotności związana jest częstotliwość mgieł. Mgły najrzadziej występują w okresie od kwietnia do lipca, a najczęściej późną jesienią, w październiku-listopadzie i miesiącach zimowych. Na terenie gminy najczęściej występują wiatry z sektora zachodniego - ok. 45% częstotliwości wszystkich kierunków. Najrzadziej natomiast wiatry mają kierunek północny i południowo-wschodni – ok. 5%. Średnia prędkość wiatru wynosi 3,6 m/sek., przy czym prędkości wiatru zimą i wiosną są tu większe niż latem i jesienią. Istotną cechą warunków anemometrycznych jest niezbyt częste występowanie bardzo silnych wiatrów. Znacznie częściej występują duże prędkości wiatru w porywach. Cisze, które występują dość często – średnio w roku 13%, najczęściej obserwuje się latem lub jesienią.

POWIETRZE ATMOSFERYCZNE

Zjawisko kryzysowe: zanieczyszczenie powietrza niską emisją pochodzenia drogowego oraz z ogrzewania budynków

Analiza stanu istniejącego w Gminie Błazki wskazuje, że podstawowym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest emisja niska, pochodząca głównie z indywidualnego ogrzewania mieszkań i obiektów użyteczności publicznej, gdyż większość pieców i lokalnych kotłowni na terenie Gminy opalana jest węglem i drewnem. Kolejnym problemem są zanieczyszczenia pochodzące z ruchu drogowego – tzw. emisja liniowa. Na obszarze Gminy nie występuje rozwinięty przemysł ciężki oraz związane z nim źródła zanieczyszczenia powietrza. Funkcjonujące tu zakłady produkcyjno-usługowe również nie stanowią istotnego zagrożenia.

„Pod pojęciem niskiej emisji najczęściej rozumie się zanieczyszczenia powstające w wyniku procesów spalania paliw w lokalnych kotłowniach i piecach domowych sektora komunalno-bytowego. Procesowi spalania paliw w źródłach spalania o małej mocy towarzyszy emisja m.in. takich substancji jak pyły, tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenki węgla, metale ciężkie. Znaczący udział w emisji tych substancji mają procesy spalania w indywidualnych systemach grzewczych, gdzie stosuje się konwencjonalne ogrzewanie węglowe paliwami stałymi, takimi jak różnego rodzaju węgle kamienne, węgle brunatne, drewno. Paliwem wykorzystywanym w paleniskach domowych jest najczęściej węgiel o niskich parametrach grzewczych. Niejednokrotnie również stan techniczny kotłów nie odpowiada wymaganym warunkom technicznym. Urządzenia te charakteryzują się dość niską sprawnością, co wpływa negatywnie na procesy spalania, a zarazem przyczynia się do zwiększonej emisji zanieczyszczeń. Cechą charakterystyczną emisji tego rodzaju jest to, że emisja substancji następuje z emitorów (kominów), które mają nie więcej niż 30 m wysokości, co powoduje, że przy zwartej zabudowie mieszkaniowej, zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca ich powstawania, stając się

poważnym problemem ekologicznym i zdrowotnym lokalnych społeczności. Dodatkowo zły stan techniczny kominów pogarsza parametry emisji zanieczyszczeń. Zdarza się również, że w kotłach i piecach spalane są odpady komunalne. Powoduje to emisję szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia substancji takich jak benzo(a)piren, dioksyny czy furany.”⁹

CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Niska emisja pochodząca z gospodarstw domowych oraz obiektów użyteczności publicznej

Jak wspomniano wcześniej źródłem największej emisji substancji szkodliwych jest proces indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych, ale również obiektów użyteczności publicznej. Skala problemu wzrasta w okresie jesienno-zimowym, kiedy temperatura powietrza maleje, a tym samym wzrasta zapotrzebowanie na ogrzewanie pomieszczeń. Sytuacja kształtuje się bardziej niekorzystnie w miejscach o skoncentrowanej zabudowie, gdzie panują złe warunki przewietrzania. Przy sprzyjających warunkach atmosferycznych średnia i wyższa zabudowa o zwartym charakterze sprzyja tworzeniu się sytuacji smogowych. Szczególnie istotnym czynnikiem rozpraszającym jest wiatr, który przy tego typu zabudowie ma ograniczone możliwości przewietrzania. Znacznym problemem są również osiedla domów jednorodzinnych o gęstej zabudowie. Dla celów grzewczych wykorzystywane są głównie paliwa stałe, generujące znaczne ładunki zanieczyszczeń, a skupienie wielu domów w jednym miejscu dodatkowo wzmaga efekt. Największy problem występuje więc w Mieście Błaszki, gdzie występuje gęsta zabudowa mieszkaniowa. W innych miejscowościach gminy problem równie występuje jednak nie jest on tak duży jak w samym mieście. Miejscowości wiejskie to zazwyczaj typowe ulicówki i zabudową zagrodową. Mała gęstość zabudowy powoduje, że dym nie kumuluje się i jest szybko usuwany przez wiatr.

Fotografia 8. Niska emisja w Mieście Błaszki

Źródło: Fotografia własna

⁹ Analiza możliwości ograniczania niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem sektora bytowokomunalnego, Praca wykonana pod kierunkiem Thomasa Schönfeldera, www.mos.gov.pl

W gospodarstwach domowych źródłem ciepła jest przeważnie piec węglowy. W starszych obiektach piece te są często nieefektywne. Za opał służy węgiel lub miał węglowy, które są niskiej jakości i w wyniku procesu spalania uwalniane są znaczne ilości zanieczyszczeń. Należy w tym miejscu zauważyć, że występuje też problem nielegalnego spalania odpadów powstających na co dzień w gospodarstwach domowych. Spalane są opakowania plastikowe, kartony np. po mleku, butelki PET, ale również inne odpady, które wytwarzają podczas spalania ciepło. Ponieważ piece używane w domostwach nie są przystosowane do spalania takich odpadów, tzn. spalanie zachodzi w zbyt niskiej temperaturze, a instalacje nie posiadają odpowiednich filtrów, podczas procesu uwalniane są do powietrza substancje toksyczne i rakotwórcze (dioksyny oraz furany), które niosą zagrożenie zarówno dla członków gospodarstwa domowego, w którym są spalane, jak i dla mieszkańców budynków sąsiednich. Szczególną uwagę należy również zwrócić na fakt ilości spalanej paliwa w odniesieniu do panujących warunków atmosferycznych. Bardzo często spalane jest więcej opału niż to wynika z rzeczywistych potrzeb. Po pierwsze ze względu na jakość opału, po drugie ze względu na znaczne straty ciepła ponoszone na skutek złego stanu technicznego budynku. Budynki są niewystarczająco izolowane termicznie.

Fotografia 9 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na budynku

Źródło: Fotografia własna

Coraz częściej mieszkańcy stosują w swoich domach odnawialne źródła energii, głównie systemy fotowoltaiczne. Pozwala to na uniknięcie emisji. Gmina Błaszki prowadzi również aktywne działania zmierzające do pomocy gospodarstwom domowym w instalacji systemów fotowoltaicznych, pieców na biomasę i kolektorów słonecznych.

W przypadku obiektów starszych przepisy budowlane stosowane w latach ich powstania stawiały niewielkie wymagania dotyczące ochrony cieplnej budynków, nie były one również zawsze przestrzegane. Z tego względu ściany zewnętrzne, stropy najwyższej kondygnacji (pod poddaszem), stropodachy, przepuszczają znacznie więcej ciepła, niż regulują to obecne wymagania. Źródłem nadmiernych strat są również niskiej jakości i bardzo nieszczelne okna oraz drzwi.

Efektywność energetyczna budynków zarówno w gospodarstwach prywatnych jak i poszczególnych obiektów użyteczności publicznej jest zatem stosunkowo niska.

Ruch drogowy

Największym problemem gminy jest droga krajowa nr 12. Przebiega ona przez centrum Miasta Błaszki. Ruch pojazdów wszelkiego typu na drodze jest olbrzymi. Liczba pojazdów na drogach stale wzrasta. Przyczynia się to do zwiększenia ruchu drogowego, szczególnie w godzinach porannych i popołudniowych. Nie jest to zjawisko korzystne ani dla mieszkańców Gminy, ani dla stanu i jakości powietrza. Zwiększanie się odległości pomiędzy miejscem zamieszkania a miejscem pracy wraz z równoczesnym wzrostem dostępności samochodów powoduje wzrost potrzeb transportowych, którym komunikacja zbiorowa nie zawsze jest w stanie sprostać. Wzrost liczby samochodów, a co za tym idzie częstsze migracje ludności, zły stan nawierzchni oraz powstawanie nowych odcinków dróg wiąże się ze wzrostem emisji, w szczególności tlenków azotu, ale również z pyłem pochodzącym ze ścierania: okładzin hamulcowych, opon oraz nawierzchni jezdni. Dodatkowy problem stanowi emisja pyłu pochodzącego z zabrudzenia jezdni. Stężenia pochodzące od tego typu emisji zależą od typu nawierzchni jezdni, ilości pojazdów, ich wagi oraz opadu deszczu. W grupie zanieczyszczeń generowanych przez transport drogowy znajdują się głównie tlenek węgla, związki azotu, siarki oraz węglowodory i pyły. Emisja ta wzrasta wraz z natężeniem ruchu pojazdów.

Fotografia 10. Droga krajowa nr 12 w centrum Miasta Błaszki

Źródło: Fotografia własna

Największa ilość zanieczyszczeń koncentruje się przy największych ciągach drogowych, w miejscach, gdzie występuje największy ruch pojazdów. Wśród konsekwencji wynikających z narażenia organizmu na tego rodzaju zanieczyszczenia powietrza wymienia się: pogorszenie funkcji płuc u dzieci, powodowanie i zaostrzenie astmy oraz reakcji alergicznych, choroby nowotworowe, w tym w szczególności rak płuc oraz choroby krążeniowo-oddechowe. Zanieczyszczenia komunikacyjne wpływają również na powstawanie smogu oraz zakwaszanie środowiska, sprzyjają stopniowej degradacji gleb i szaty roślinnej. Stanowią zatem zagrożenie dla całego środowiska przyrodniczego oraz organizmów zamieszkujących te obszary.

Substancje emitowane z silników oddziałują na stan czystości w najbliższym otoczeniu dróg, a ich wpływ maleje wraz z odległością. Dlatego też największe strumienie zanieczyszczeń związane są z głównymi węzłami komunikacyjnymi, w tym: wzdłuż ulic o zwartej, obustronnej zabudowie, będących tranzytowymi ciągami komunikacyjnymi (podwyższone stężenia NO₂, CO, formaldehydu, benzenu, itp.). Istotne znaczenie ma również zapylenie powstające na skutek ścierania się opon i nawierzchni dróg.

O jakości powietrza na terenie Gminy Błaszki świadczą pomiary z punktów usytuowanych na Placu Niepodległości oraz na ulicy Przemysłowej tuż przy granicy miasta. Przedstawione poniżej wyniki wskazują na przekroczenie dopuszczalnych norm cząstek PM₁₀ oraz PM_{2,5}. Co istotne pomiarów dokonano dnia 20.06. 2023 r. o godzinie 22:07, a zatem porą letnią, kiedy ogrzewanie budynków nie jest konieczne (temperatura powietrza w trakcie pomiaru wynosiła 24 / 25°C).

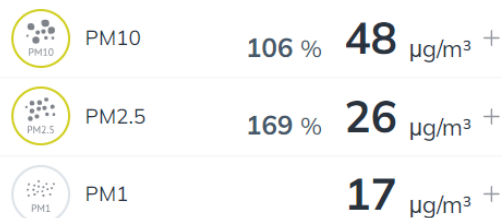
Rysunek 2 Wyniki pomiarów jakości powietrza

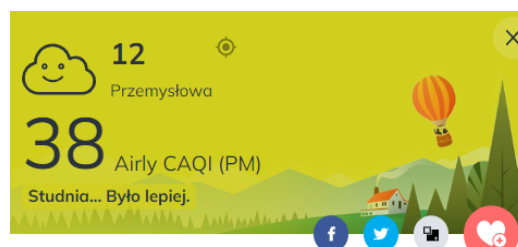
• Wynik na żywo

Źródło: [Airly](https://airly.org/pl/)

CZĄSTKI STAŁE

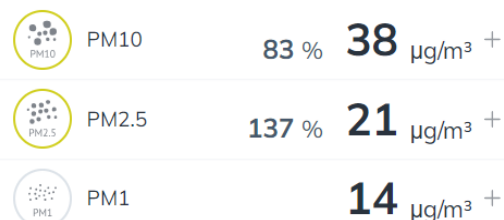
DANE POGODOWE

• Wynik na żywo

Źródło: [Airly](https://airly.org/pl/)

CZĄSTKI STAŁE

DANE POGODOWE

Źródło: <https://airly.org/pl/>

Stan terenów zielonych

Zjawisko kryzysowe: zaniedbane tereny zielone

Tereny zielone odgrywają kluczową rolę w małych miastach. Mogą one stanowić wspaniałe miejsca rekreacji, odpoczynku i relaksu dla mieszkańców, a także zapewniać ważne korzyści ekologiczne. Tereny zielone w małych miastach oferują wiele korzyści dla zdrowia psychicznego i fizycznego mieszkańców. Otwarte przestrzenie, trawniki, parki i ogrody publiczne stanowią świetne miejsca dla dzieci, młodzieży i dorosłych do spędzania czasu na świeżym powietrzu, uprawiania sportów i innych form aktywności fizycznej, a także odpoczynku. Warto podkreślić, że dostęp do terenów zielonych może pomóc w zmniejszeniu stresu, zwiększeniu poziomu energii oraz poprawie nastroju

i samopoczucia. Tereny zielone są również ważne dla poprawy jakości życia mieszkańców. Utrzymywanie takich terenów w dobrej kondycji może poprawić estetykę i przyciągnąć turystów, a także zwiększyć wartość nieruchomości w okolicy. Tereny zielone są również ważne dla środowiska naturalnego. Drzewa, krzewy i rośliny przyczyniają się do oczyszczania powietrza, poprawy jakości wody, zwiększenia bioróżnorodności i zmniejszenia wpływu zmian klimatycznych. Zieleń stanowi również siedlisko dla zwierząt.

Na Placu Niepodległości w Błaszczkach znajduje się park miejski. Występują tam ciekawe okazy drzew i krzewów. Ciągi piesze pozostają we w miarę dobrym stanie. W parku znajduje się plac zabaw dla dzieci. Pośród drzew można znaleźć okazy rzadko spotykane. Poprawy wymaga murawa położona w różnych częściach parku. Park stanowi swoistą barierę ochronną oddzielającą południową pierzeję rynku od drogi krajowej, która powoduje znaczne zanieczyszczenie powietrza i hałas. Brakuje jednak zagospodarowanych alei, miejsc rekreacji. Mała architektura również wymaga naprawy i reorganizacji.

Fotografia 11. Park przy Placu Niepodległości

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 12. Ławka w Parku

Źródło: Fotografia własna

Tereny zielone znajdują się również przy Placu Sulwińskiego w Błazkach. Oddzielają targowisko miejskie od zabudowy miejskiej. Tutaj teren wymaga działań ratunkowych. Zieleń wymaga prac renowacyjnych. To samo dotyczy drzew.

Fotografia 13. Teren zielony przy Placu Sulwińskiego w Błazkach

Źródło: Fotografia własna

Również w ścisłym centrum miasta widoczne są tereny zielone, liczne drzewa. Ich stan jest jednak zły lub bardzo zły. Mniej jest tutaj również powierzchni przepuszczalnych, co w okresach silnych opadów powoduje kałuże i lekkie podtopienia. Na terenie całej gminy podwórka należą do zadbanych. Inaczej jest w centrum Miasta Błazki. Wiele podwórek jest niezagospodarowanych, zieleń jest zaniedbana. Natknąć się tu również można na pozostawione odpady – gruz, opony, butelki.

Fotografia 14. Zieleń w mieście - podwórko

Źródło: Fotografia własna

Na nowszych osiedlach mieszkaniowych w Błazkach również występują problemy środowiskowe. Drzewa, krzewy, otoczenie jest zadbane. Istnieje również wystarczająca liczba miejsc parkingowych. Jednak mimo tego trawniki są rozjeżdżane przez samochody. Konieczne jest ograniczenie presji na środowisko naturalne w tych miejscach oraz działania edukacyjne dla mieszkańców.

Fotografia 15. Osiedle przy ulicy Sportowej w Błazkach

Źródło: Fotografia własna

Na terenie gminy brak jest problemów z odbiorem odpadów. System działa sprawnie.

Na terenach wiejskich gminy problemy środowiskowe występują, jednak nie są one duże. Podstawowym problemem jest zanieczyszczenie powietrza.

Sytuacja krytyczna występuje natomiast w samym Mieście Błazki. Zanieczyszczenie powietrza w miesiącach zimnych jest olbrzymie. Zagraża to zdrowiu i życiu mieszkańców. Gęsta zabudowa, stare systemy grzewcze powodują, iż poziom zanieczyszczeń należy do bardzo dużych. Do tego dochodzi zanieczyszczenie płynące z drogi krajowej nr 12. Potok ruchu pojazdów wszelkiego typu jest olbrzymi. Samochody zatrzymują się na światłach, istnieją ograniczenia w ruchu. To dodatkowo wzmacnia poziom zanieczyszczeń. Konieczna jest budowa obwodnicy, która usprawni ruch na tym odcinku.

Problemy środowiskowe dostrzeżono w Mieście Błazki, szczególnie w rejonach o starszej zabudowie. Jednym z głównych problemów jest degradacja terenów zielonych w zabudowie śródmiejskiej. Roślinność jest całkowicie nieuporządkowana, co prowadzi do jej degradacji.

5. Problemy przestrzenno-funkcjonalne

Powierzchnia gminy wynosi 20 100 ha, powierzchnia miasta wynosi 162 ha, zaś powierzchnia obszaru wiejskiego gminy 19 976 ha.

Użytki rolne stanowią główną formę wykorzystywania ziemi w Gminie Błaszki. Zajmują one łącznie 17 448 ha, co stanowi 86,64% powierzchni ogólnej gminy (kolejne dane procentowe również odnoszą się do całkowitej powierzchni gminy). Największą powierzchnię w gminie zajmują grunty orne (74,48%). Drugą pozycję pod względem wielkości powierzchni użytków rolnych zajmują pastwiska trwałe (701 ha, czyli ok. 3,48%) oraz grunty rolne zabudowane (700 ha, czyli ok. 3,48%). Rolnictwo stanowi zatem główną tradycyjną gałąź gospodarki gminy.

Grunty zabudowane i zurbanizowane Gminy Błaszki zajmują 601 ha, co stanowi około 2,98% powierzchni ogólnej. W tej grupie największy obszar zajmują drogi (2,27%) powierzchni gminy, następnie tereny kolejowe (0,27%), tereny mieszkaniowe (0,15%), inne tereny zabudowane (0,14%), tereny przemysłowe (0,09%), tereny rekreacji i wypoczynku (0,02%), inne tereny komunikacyjne oraz zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy (po 0,01%).

Tabela 19 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)

Rodzaj gruntów	Obszar miejski [ha]	Obszar wiejski [ha]	Gmina ogółem [ha]	udział % w powierzchni gminy ogółem
Użytki rolne	126	17 322	17 448	86,64%
grunty orne	78	14 921	14 999	74,48%
sady	5	231	236	1,17%
łąki trwałe	7	608	615	3,05%
pastwiska trwałe	2	699	701	3,48%
grunty rolne zabudowane	33	667	700	3,48%
grunty pod stawami	0	10	10	0,05%
grunty pod rowami	1	104	105	0,52%
grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	0	82	82	0,41%
Nieużytki	1	100	101	0,50%
Grunty leśne	0	1 949	1 949	9,68%
Lasy	0	1 949	1 949	9,68%
grunty zadrzewione i zakrzewione	0	0	0	0,00%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	34	567	601	2,98%
tereny mieszkaniowe	6	25	31	0,15%
tereny przemysłowe	3	16	19	0,09%
inne tereny zabudowane	7	21	28	0,14%
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie zabudowy	0	3	3	0,01%
tereny rekreacji i wypoczynku	4	1	5	0,02%
użytki kopalne	0	0	0	0,00%
drogi	14	443	457	2,27%
tereny kolejowe	0	55	55	0,27%
inne tereny komunikacyjne	0	3	3	0,01%
grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	0	0	0	0,00%
Grunty pod wodami	1	32	33	0,16%

Rodzaj gruntów	Obszar miejski [ha]	Obszar wiejski [ha]	Gmina ogółem [ha]	udział % w powierzchni gminy ogółem
morskimi wewnętrznymi	0	0	0	0,00%
powierzchniowymi płynącymi	1	31	32	0,16%
powierzchniowymi stojącymi	0	1	1	0,00%
Użytki ekologiczne	0	1	1	0,00%
Tereny różne	0	5	5	0,02%
Razem	162	19 976	20 138	100,00%

Zródło: geoportal województwa łódzkiego, <https://mapy.lodzkie.pl/mapa/struktura-wladania-gruntow-w-województwie-lodzkiem/>

Lasy zajmują 10% powierzchni całej gminy i większość zlokalizowana jest w części południowej (należąc do Brąszewickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu) oraz w części południowo-zachodniej. Lasy państwowe zagospodarowane są przez Państwowe Gospodarstwo Leśne (nadleśnictwo Złoczew). Występują one w postaci zwartych, dużych kompleksów lasów liściastych i mieszanych. W środkowej i północnej części gminy tereny leśne występują szczątkowo i są to przeważnie niewielkie powierzchnie leśne – monokultury sosny na ubogim podłożu. W dużej części są to zespoły prywatne¹⁰.

STRUKTURA OSADNICZA

„Głównym ośrodkiem i najważniejszym elementem struktury przestrzennej gminy jest miejscowość Błaszki. Struktura osiedleńcza gminy to przede wszystkim siedliska rolnicze zlokalizowane wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Wyodrębnione osiedla zabudowy jednorodzinnej i wielorodzinnej znajdują się w strefie wpływów Miasta Błaszki, czyli obrębach Lubanów i Borysławice, w jednostkach koncentracji obiektów usługowych i obsługi rolnictwa, takich jak Kalinowa i Gruszczyce oraz w jednostkach posiadających w przeszłości państwowe gospodarstwa rolne w Kobylnikach i Romanowie. W Mieście Błaszki występuje zabudowa typu kamienicowego, zwarta, która łączy w sobie funkcje mieszkaniowe (na piętrach) i usługowe (w parterach). Ponadto na terenie miasta znajdują się osiedla domków jednorodzinnych wolnostojących oraz osiedle wielorodzinne – typu bloki. Na obrzeżach miasta pojawia się obszar występowania zabudowy zagrodowej, gdzie w strukturze gospodarstw występują budynki mieszkalne.”¹¹.

Jak zapisano w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*

Gminy Błaszki:

Miasto Błaszki

„Istniejąca zabudowa i sposób zagospodarowania poszczególnych działek stanowi istotny wyznacznik dla określania kierunków przyszłego zagospodarowania miasta. W ramach strefy zwartej zabudowy mieszkaniowej o charakterze śródmiejskim, podstawowym typem działań dotyczących ochrony ładu przestrzennego powinno być uzupełnianie ubytków w strukturze i uporządkowanie zabudowy, tak by otrzymać harmonijną całość i spójny charakter przestrzeni. Ważnym elementem jest uwzględnienie i zachowanie skali i charakteru zabudowy pierzejowej. Jest ona wyznacznikiem przestrzeni miejskiej

¹⁰ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

¹¹ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

o walorach historycznych i stanowi ściany wewnątrz urbanistycznych (placów). Zachowanie właściwej skali, proporcji, relacji i charakteru zabudowy pozwoli z kolei na uporządkowanie przestrzeni publicznej miasta. Przestrzeń publiczna jest obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjającym nawiązywaniu kontaktów społecznych. Uporządkowanie przestrzeni publicznej, w tym rewaloryzacja płyt placowych, pielęgnacja drzewostanu, wprowadzenie elementów małej architektury, rozwiązanie problemów z zakresu obsługi komunikacyjnej, problemów parkingowych, jest elementem warunkującym przeobrażenia przestrzenne i ekonomiczne zabudowy bezpośrednio sąsiadującej z przestrzenią publiczną. Zachodzi bowiem bezpośrednia zależność pomiędzy jakością przestrzeni miejskiej a zjawiskami ekonomiczno-gospodarczymi i społecznymi. Rewaloryzacja przestrzeni placów powinna przynieść ze sobą uaktywnienie inwestycji w zabudowie bezpośrednio do niej przyległej (inwestycji dotyczących rewaloryzacji obiektów, oraz podejmowania przez mieszkańców nowych inicjatyw gospodarczych). Ponadto rewaloryzacja przestrzeni publicznej odgrywa szczególną rolę w podnoszeniu poziomu bezpieczeństwa na obszarze miasta. Szczegółowo rozplanowane oświetlenie, pielęgnacja drzewostanu (w tym likwidacja zieleni średniowysokiej o złym stanie jakościowym, organizacja przejść itp.) mogą już na etapie projektowym przyczynić się do podniesienia poziomu bezpieczeństwa i wzmożenia kontroli społecznej. Istotnym elementem jest także akceptacja lokalnej społeczności i jej zaangażowanie w podejmowane realizacje. Jest ona także warunkiem trwałości i skuteczności podejmowanych zabiegów rewaloryzacyjnych. Rozwiązania przestrzenne powinny iść w parze z rozwiązaniami ekonomicznymi i społecznymi. W kontekście powyższych stwierdzeń szczególnie istotne wydaje się być kontynuacja zdiagnozowanego w mieście podziału funkcjonalnego. Funkcje usługowe (usług publicznych, usług oświaty, usług komercyjnych itp.) należy koncentrować w obszarze występowania historycznych placów – w obrębie zabudowy o charakterze śródmiejskim, gdzie w sposób naturalny współistnieje ona z zabudową mieszkaniową typu kamienicowego. Jest to niezwykle istotne dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania miasta w całym wymiarze godzinowym (24h), a tym samym daje możliwość podnoszenia jakości kontroli społecznej i czyni z „centrum” obszar aktywny, interesujący pod względem inwestycyjnym, ale także mieszkaniowym – co jest podstawą ochrony ośrodka miejskiego przed suburbanizacją. Centrum - pod względem inwestycyjnym, zapewnia źródło potencjalnego dochodu, czyli duży strumień przepływu ludności, pod względem mieszkaniowym – łatwy dostęp do różnego rodzaju usług, łatwość komunikacji itp. (Zapotrzebowanie mieszkańców na różnorodne usługi cały czas wzrasta, co przejawia się ciągłym wzrostem usług względem liczby innych działalności. Zróżnicowane dochody mieszkańców, jak i ich indywidualne potrzeby, stwarzają popyt na różnorodne usługi). Działania przestrzenne, w tym lokalizacja funkcji centrotwórczych, rewaloryzacja przestrzeni placowych, połączone z działaniami o charakterze ekonomicznym (które będą sprzyjać rozwojowi małych i średnich przedsiębiorstw) oraz działaniami o charakterze społecznych (mającymi na celu przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, przeciwdziałaniu agresji wśród młodzieży, przeciwdziałania bezrobociu) mogą docelowo doprowadzić do rewitalizacji i aktywizacji Miasta Błaszki. Ze względu na rozwojowy charakter miasta strefa zabudowy mieszkaniowej nie zaspokaja potrzeb inwestycyjnych i wymaga rozwoju. Ważnym elementem ochrony ładu przestrzennego jest utrzymanie dotychczasowego charakteru zabudowy jednorodzinnej, form i sposobów jej lokalizacji. Rozwój strefy

lokalizacji zabudowy mieszkaniowej musi być jednak proporcjonalny do rozwoju miasta, tak, by chronić centrum miasta przed wyludnieniem i nadmierną ekspansją Błazek na tereny przyległe.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna powinna pełnić rolę zaplecza mieszkalnego miasta. Lokalizacja usług na tym obszarze musi być ograniczona do tych, które zaspokajają potrzeby bytowe mieszkańców z dopuszczeniem usług, które nie kolidują z funkcją mieszkaniową. Szczególnie ważne jest, by zachować harmonię przestrzenną oraz odpowiednią skalę i proporcje. Do istotnych elementów należy utrzymanie odpowiedniej wysokości nowo realizowanej zabudowy, jej lokalizacja zgodnie z historycznie obowiązującą linią zabudowy, kontynuacja głównych form i materiałów (np. kalenicowy układ budynków, spadziste dachy itp.).

Pozostałe strefy wyodrębnione na terenie miasta wymagają utrzymania ciągłości funkcji, uporządkowania przestrzennego i ich ochrony przed chaotycznie wznoszoną zabudową. Zielone przestrzenie pól i sadów na obrzeżach miasta, powinny podlegać ochronie, tak by pozostawały zapleczem miasta, pozwalającym na realizację jego częściowo rolniczej funkcji oraz chronić jego małomiasteczkowy charakter.

teren gminy

Diagnoza wykazała, że wsie na terenie gminy wykazują cechy charakterystyczne dla ośrodków wiejskich centralnej Polski i powstały w wyniku wielowiekowych nawarstwień historycznych. Wiele z nich posiada walory przestrzenne lub obiekty o znaczeniu historycznym występujące w sąsiedztwie bogatej zieleni o walorach przestrzennych. Do podstawowych problemów należą: zły stan jakościowy zabudowań, niespójność form architektonicznych występujących w bezpośrednim sąsiedztwie, zaniedbanie przestrzeni wspólnych, degradacja techniczna obiektów o walorach kulturowych, chaotyczna zabudowa oraz „rozlewanie się” zabudowy wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, co powoduje zacieranie się granic pomiędzy poszczególnymi ośrodkami osadniczymi. W ośrodkach o wyższym stopniu urbanizacji zachodzi także zjawisko współistnienia różnych funkcji, co jednak przy zachowaniu właściwych proporcji nie stanowi problemu wpływającego na pogorszenie stanu ładu przestrzennego. Może za to mieć pozytywny wpływ na rozwój ekonomiczny miejscowości i być załącznikiem kształtowania się „centrum” w tych ośrodkach. Diagnoza wykazała także, że gmina cierpi na niedobór przestrzeni o profilu produkcyjno-przemysłowym. Ich lokalizacja powinna być związana z rzeczywistymi potrzebami gminy oraz z zapewnieniem dobrej obsługi komunikacyjnej. Powinny one tworzyć zwarte przestrzenie zlokalizowane na uboczu w stosunku do zabudowy mieszkaniowej i usługowej tak by nie pogarszać warunków życia mieszkańców (poprzez emisję szkodliwych substancji, hałas, i inne uciążliwości). Realizacja stref o profilu przemysłowym powinna być połączona z realizacją zieleni izolacyjnej.

Do najważniejszych elementów ochrony ładu przestrzennego na terenach wsi w całej gminie jest utrzymanie ich spójności i przeciwdziałanie nadmiernemu rozwojowi. Wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę powinno mieć związek z rzeczywistymi potrzebami rozwojowymi miejscowości. Dlatego wzrost przestrzeni zurbanizowanej w poszczególnych wsiach powinien być proporcjonalny do ich obecnego stanu zurbanizowania i potencjału rozwojowego. Ważne jest, by zachować odrębność poszczególnych ośrodków wiejskich tak by stanowiły one odrębne zespoły

urbanistyczne i krajobrazowe. W poszczególnych ośrodkach należy zachować historycznie kształtujące się parametry zabudowy, charakterystyczne dla danych ośrodków, kontynuacja układów kompozycyjnych, w tym zachowania historycznie ukształtowanej linii zabudowy (w zespołach, gdzie nie występują cechy charakterystyczne lub w przypadku lokalizacji zupełnie nowej zabudowy, należy dążyć do opracowania parametrów zabudowy na bazie uwarunkowań historycznych, kulturowych, ekonomicznych i przestrzennych całego regionu).”

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki” zawarto również wytyczne szczegółowe dla kierunków zmian w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Poniżej zaprezentowano jedynie charakterystykę ogólną.

Fotografia 16. Miasto Błaszki - centrum

Źródło: Fotografia własna

Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Miasta Błaszki – wytyczne szczegółowe

Przeprowadzone analizy struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta i Gminy Błaszki wykazały, że należy dążyć do uporządkowania w rozmieszczeniu funkcji oraz do wprowadzenia rozwiązań, które pozwolą na uczytelnienie struktury i podział funkcjonalny (jednak z uwzględnieniem relacji historycznych – i zachowaniem współistnienia funkcji usługowej z funkcją mieszkaniową), warunkujący zrównoważony rozwój oraz brak niekorzystnych interakcji pomiędzy poszczególnymi funkcjami.

Podział funkcjonalny kształtuje się następująco:

1 - strefa centrum, 2- strefa urbanizacji, 3 – strefę systemu ekologicznego

1. Strefa centrum – wysoko zurbanizowana

Jest to najstarsza część Miasta Błaszki, w której współistnieją dwie podstawowe funkcje – mieszkaniowa i usługowa.

Strefa centrum pełni szczególną rolę, ponieważ oddziałuje na podejmowane w mieście działania gospodarcze i społeczne. Jest ponadto głównym ośrodkiem lokalizacji funkcji miastotwórczych

i przesądza o małomiasteczkowym charakterze Błaszek. Tu znajdują się siedziby administracji samorządowej, organizacji społecznych, religijnych oraz jednostek administracji finansowej. Centrum jest także ważnym węzłem komunikacyjnym. Wpływa także na kreację zachowań społecznych, jest bowiem miejscem spotkań i interakcji pomiędzy przedstawicielami lokalnej społeczności. Centrum powinno skupiać wszystkie funkcje publiczne, kulturalne, oświatowe, a także gastronomiczne, rozrywkowe, ośrodki kultury, handlu itp., tak, by adresować swoją ofertę do jak najszerszego grona odbiorców. Podstawowym zadaniem w zakresie kształtowania centrum jest ciągle podnoszenie jego atrakcyjności na płaszczyźnie architektonicznej i ekonomicznej.

2. Strefa urbanizacji

Strefa urbanizacji stanowi zespół obszarów zaspokajających potrzeby mieszkańców w zakresie mieszkalnictwa, działalności usługowej, produkcyjnej, składowo – magazynowej – ukształtowanych wyniku działań urbanizacyjnych.

Strefa urbanizacji stanowi element zasadniczy struktury miasta o dużym zróżnicowaniu w zakresie zagospodarowania. Strefa stanowi kompleksową obsługę miasta w zakresie mieszkalnictwa oraz aktywności gospodarczej. Decyduje o możliwościach rozwoju miejscowości, ale także w sposób decydujący wpływa na jakość życia mieszkańców. W stanie istniejącym strefa w dużej mierze jest już zainwestowana. Stan zagospodarowania wykazuje dużą różnorodność funkcji, stanu technicznego i jakości budynków. Studium wyznacza także nowe obszary przeznaczone pod inwestycje (zgodnie z rysunkiem) w celu uporządkowania i kontynuacji poszczególnych funkcji, co zapewni potencjał rozwojowy zarówno w aspekcie mieszkaniowym jak i usługowym i wytwórczym. Podstawowym zadaniem w zakresie kształtowania centrum jest ciągle podnoszenie jego atrakcyjności na płaszczyźnie architektonicznej i ekonomicznej.

Fotografia 17. Miasto Błaszki – strefa silnej urbanizacji

Źródło: Fotografia własna

3. Strefa systemu ekologicznego

Obszary zielone (aktywne biologicznie) pomiędzy zabudową oraz w sąsiedztwie rzeki Trojanówki. Strefa systemu ekologicznego składa się z dwóch zasadniczych części – obszarów przeznaczonych dla utworzenia ciągu ekologicznego, występujących wzdłuż rzeki Trojanówki oraz wkraczających w głąb miasta od strony południowej, oraz z obszarów rolniczych zlokalizowanych w północnej i południowej części miasta pomiędzy zabudową a granicami miasta (stanowią one rezerwę terenową pod dalszy, przyszły rozwój przestrzenny miasta) Studium utrzymuje dotychczasowe kierunki zagospodarowania w celu zachowania spójności i zwartości struktury przestrzennej miasta i zapobieżeniu nadmiernemu „rozlewowi” struktury zurbanizowanej na obrzeża. Strefy te są szczególnie ważne z punktu widzenia zachowania właściwego stosunku ilościowego terenów zurbanizowanych do terenów ekologicznie czynnych. Stanowią ponadto potencjalne przestrzenie rekreacji dla mieszkańców miasta. Ze względu na swoją funkcję ekologiczną podnoszą także jakość warunków środowiskowych życia mieszkańców na terenie Miasta Błaszki.

Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej Gminy Błaszki – wytyczne szczegółowe

W strukturze osadniczej gminy, wsie Kalinowa i Gruszczyce mają status wspomagający w stosunku do głównego ośrodka gminnego, jakim jest Miasto Błaszki. Położone w części północnej i południowej gminy swym zasięgiem obejmują wsie oddalone od Błazek zwłaszcza z obrzeża gminy. Pozostałe jednostki osadnicze są adaptowane, również istniejące rozproszone budownictwo zagrodowe (w tym przysiółki) nie podlegają zmianom. W strukturze przestrzenno-funkcjonalnej wyróżnia się główne strefy zagospodarowania przestrzennego:

- strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najlepszych warunkach glebowo –rolniczych,
- strefa ekosystemu,
- strefa zurbanizowana,
- strefa predestynowana do funkcji rekreacyjnej,

strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najlepszych warunkach glebowo –rolniczych

- Obszary rolne o najlepszych warunkach glebowo – rolniczych i relatywnie wysokiej kulturze rolnej w gminie.

Strefa rolniczej przestrzeni produkcyjnej składa się z dwóch zasadniczych części – z terenów typowo rolnych, w skład których wchodzi pola uprawne, łąki, nieużytki rolnicze oraz rozproszona zabudowa zagrodowa oraz terenów rolnych predestynowanych do realizacji inwestycji z zakresu nowych (alternatywnych) źródeł energii w postaci wiatraków.

Strefa ekosystemu

- Obszary ochronne wód powierzchniowych oraz lasy, obszary chronione, tereny wskazane do zalesień i ciągi ekologiczne.

Obszary te wymagają szczególnej ochrony ze względu na zły stan wód powierzchniowych i niewielką lesistość terenu gminy. Szczególnie ważne jest dolesianie i zalesianie nowych obszarów pozwalające na rozbudowę systemu ekologicznego. Obszary ochronne wód powierzchniowych zapewniają ciągłość korytarzy i sięgaczy ekologicznych oraz chronią rzeki, ciek, rowy i zbiorniki wodne przez skutkami nadmiernej urbanizacji.

Strefa zurbanizowana

- Obszary obejmujące tereny zabudowy wiejskiej poszczególnych jednostek osadniczych (istniejącej i projektowanej) w tym zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna itp. oraz obsługi technicznej.

Do tej strefy należą także tereny zintensyfikowanej aktywności znajdujące się wzdłuż drogi krajowej nr 42 oraz tereny zieleni urządzonej (m in. parki, cmentarze, ogrody działkowe, tereny sportowe). Obszary zurbanizowane wykazują duży stopień zróżnicowania pod względem przestrzennym, funkcjonalnym i architektonicznym a także pod względem wyposażenia w infrastrukturę. Obszary te wymagają uporządkowania, rozwoju i podnoszenia standardów w celu poprawy jakości życia - w tym podnoszenia standardów przestrzennych – estetycznych, dostępności do usług bytowych, kształtowania możliwości inwestycyjnych itp.

Strefa predestynowana dla funkcji rekreacyjnej i turystyki - obszar predystynowany do rozwoju funkcji turystycznej związanej z realizacją zbiorników Sarny i Orzeżyn

Obszary te mają możliwość zaistnienia dopiero po realizacji zbiorników retencyjnych. Do tego czasu studium przewiduje pełną adaptację dotychczasowych form zagospodarowania.

POWIĄZANIA INFRASTRUKTURALNE I FUNKCJONALNE

Istniejące tereny usługowe zlokalizowane na terenie gminy, związane są przede wszystkim z zaspokojeniem podstawowych potrzeb mieszkańców, w tym z zakresu szeroko rozumianej infrastruktury społecznej, w skład której wchodzi placówki:

- edukacji i wychowania, np.: klub dziecięcy, przedszkola, szkoły podstawowe, zespół szkół ponadpodstawowych,
- ochrony zdrowia i opieki społecznej, np.: przychodnie, apteki, placówki pomocy społecznej,
- kultury fizycznej, sportu, np.: boiska sportowe,
- rekreacji i wypoczynku,
- kultury i sztuki, np. domy kultury, biblioteki,
- administracji i bezpieczeństwa publicznego.

Obecnie rozkład usług nie jest równomierny w obrębie całej gminy, największa koncentracja funkcji usługowej ma miejsce w Błaszczach. Na terenach wiejskich udział usług jest niedostateczny i ogranicza się w głównej mierze do usług podstawowych. W niektórych miejscowościach lokalizowane są ponadto usługi oświaty, kultu religijnego czy też ochotnicze straże pożarne. W wielu przypadkach usługi te pełnią także funkcje centrotwórcze dla danej jednostki osadniczej.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki.

W 2020 roku pojawiły się nowe potrzeby inwestycyjne, których realizacja związana jest z koniecznością dokonania zmian w lokalnych zasadach zagospodarowania określonych w dotychczas obowiązującym Studium. Przejawem tych potrzeb jest przyjęta przez Radę Miejską w Błaszczach uchwała Nr XXV/144/20 z dnia 28 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia częściowej zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki. Zmian Studium została przyjęta uchwałą nr XXXVIII/232/21 Rady Miejskiej w Błaszczach z dnia 20 maja 2021 r.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Na terenie Gminy Błaszki obowiązuje szereg miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Poniżej przedstawiono ich zestawienie:

Tabela 20 Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Oznaczenie aktu	przedmiot	publikacja
1	Uchwała Nr III/9/10 z dnia 29 grudnia 2010 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki dla części terenu położonego w miejscowości Kociołki (obręb geodezyjny Domaniew).	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 24 stycznia 2011 r. Nr 16, poz. 144.
2	Uchwała Nr XXIX/193/09 z dnia 27 sierpnia 2009 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki dla części miejscowości Lubanów	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2009 r. Nr 299, poz. 2503
3	Uchwała Nr XXIX/195/09 z dnia 27 sierpnia 2009 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki dla części terenów położonych w miejscowościach	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 3 października 2009 r. Nr 299, poz. 2504
4	Uchwała nr XXVIII/185/09 z dnia 30 czerwca 2009 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki dla części terenów położonych w miejscowości Mroczi Małe, obręb Nacesławice	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 5 sierpnia 2009 r., Nr 227, poz. 2055
5	Uchwała Nr XXVIII/187/09 z dnia 30 czerwca 2009 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki na obszarze centrum miejscowości Kalinowa	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 5 sierpnia 2009 r., Nr 227, poz. 2056
6	Uchwała Nr XXVII/179/09 z dnia 28 kwietnia 2009 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Skalmierz	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 4 lipca 2009 r. Nr 191, poz. 1749.
7	Uchwała Nr XXIV/152/08 z dnia 29 grudnia 2008 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miejscowości Gzików	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 5 lutego 2009 r. Nr 17, poz. 157
8	Uchwała Nr IV/20/03 z dnia 21.02.2003 r.	Działki nr ew. 111/2, 119/3 w miejscowości Łubna Jakusy	Dz. Urz. Woj. Łódź. Nr 67 poz. 606 z 25.03.2003 r
9	Uchwała Nr XXXVI/197/97 z dnia 27 marca 1997 r.	W sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki	Dz. U. Woj. Sieradzkiego z dnia 22 maja 1997 r., Nr 7, poz. 32.
10	Uchwała Nr XLIV/244/97 z dnia 11.12.1997 r.	W sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki.	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 26 stycznia 1998 r. Nr 1, poz. 1.
11	Uchwała Nr LI/272/98 z dnia 17 czerwca 1998 r.	W sprawie zmiany uproszczonego planu zagospodarowania przestrzennego budownictwa mieszkaniowego „Borysławice I” gm. Błaszki.	Dz. U. Woj. Sieradzkiego z dnia 24 lipca 1998 r. Nr 14, poz. 52.
12	Uchwała Nr XVIII/114/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r.	w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w zakresie trasy napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV Sieradz – Jawor – Błaszki dla obszaru położonego w obrębach geodezyjnych Borysławice, Wójcice, Lubanów, Smaszków, Kwasków, Orzeżyn	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 14 lutego 2020 r. poz. 1036
13	Uchwała Nr XX/124/20 z dnia 30 stycznia 2020 r.	w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miejscowości Borysławice	Dz. U. Woj. Łódzkiego z dnia 19 marca 2020 r. poz. 1817

Źródło: Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Błaszki

W zmianie Studium przewiduje się tereny, dla których będzie wymagane opracowanie lokalnego prawa miejscowego. Przewiduje się sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w sumie dla 18 terenów.

Część miasta Błaszek oraz gminnych miejscowości znajduje się w odległości dziesięciokrotności całkowitej wysokości od istniejących elektrowni wiatrowych, w których obowiązuje zakaz lokalizacji funkcji mieszkaniowych. Wspomniany zakaz zabudowy nie obejmuje terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową w planach miejscowych. Ustawa „wiatrakowa” w ramach przepisów przejściowych dopuszcza uchwalanie nowych planów zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową, co de facto pozwala uchronić część terenów przed bezwzględnym zakazem zabudowy. Dopuszczenie to jest jednak czasowe, bowiem przepisy przejściowe dotyczące planów miejscowych przestaną obowiązywać z dniem 16 lipca 2022 roku (art. 15 ust. 8 ustawy wiatrakowej).

Jedynym rozwiązaniem dla ochrony terenów nie objętych planami miejscowymi, a pozostających w strefach oddziaływania wiatraków przed utratą możliwości zabudowy jest sporządzenie i uchwalenie planów miejscowych. W związku z powyższym gmina zamierza sporządzić miejscowe plany dla obszarów znajdujących się w wyżej wspomnianej odległości od wiatraków. Precyzyjność zakresu opracowania MPZP dla tych obszarów, powinna wynikać z analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

OBSZARY WYMAGAJĄCE REHABILITACJI

Rehabilitacją obejmuje się obszary zabudowane, na których występują niekorzystne zjawiska w tkance architektonicznej (centrum Miasta Błaszki). Dotyczy to zarówno poszczególnych budynków, jak i kwartałów zabudowy. W związku z trudnością wyznaczenia takich obszarów na etapie studium, dokładną analizę pod kątem rehabilitacji zabudowy powinno się sporządzać na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności w obszarze miasta, ale także na terenie gminy. Rehabilitacja powinna zmierzać w następujących kierunkach:

- uzupełnieniu zabudowy w niedomkniętych, przerwanych układach urbanistycznych,
- zmianie funkcji niektórych obiektów,
- likwidacji elementów dysharmonijnych i wprowadzanie nowych, dostosowanych do otoczenia i funkcji,

OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM¹²

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, przewidziane do realizacji w Gminie Błaszki, rozmieszczone są na terenie całej gminy. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, należy wyznaczyć obszary, na których będą realizowane działania służące następującym celom publicznym¹³:

¹² Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki

¹³ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki, informacje zaktualizowano

- budowa nowych i modernizacja istniejących dróg publicznych, oraz urządzeń transportu publicznego;
- budowa nowych i modernizacja istniejących systemów infrastruktury technicznej, w tym ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania płynów, pary i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń, urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- ochrona i rewaloryzacja nieruchomości stanowiących zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- rozbudowa i modernizacja istniejących pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych, obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, Ochotniczych Straży Pożarnych;
- budowa nowych i modernizacja istniejących obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie i składowanie kopalin stanowiących własność Skarbu Państwa;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody.

OBSZARY INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM¹⁴

Na terenie Gminy Błaszki nie występują przedsięwzięcia umieszczone w programie zadań rządowych. Do zadań strategicznych dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych należą:

- * budowa Kolei Dużych Prędkości relacji Wrocław/Poznań- Łódź – Warszawa;
- * modernizacja linii kolejowej nr 14 na odcinku Łódź – Zduńska Wola – Kalisz;
- * modernizacja i budowa sieci kanalizacyjnej, modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z modernizacją gospodarki osadowej oraz budowa nowych oczyszczalni;
- * budowa zbiorników retencyjnych Orzeżyn i Sarny.

WOJEWÓDZKI PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM NA LATA 2020 – 2023

wskazuje Błaszki jako ośrodek historyczny o randze lokalnej. WPOnZ wskazuje następujące działania związane z tym obszarem:

Działanie 1.1.: Tworzenie uwarunkowań dla skutecznej ochrony dziedzictwa kulturowego

¹⁴ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Błaszki

Działanie 1.2.: Poprawa stanu zachowania zabytków

Działanie 2.1.: Tworzenie i udostępnianie cyfrowych baz danych oraz zasobów

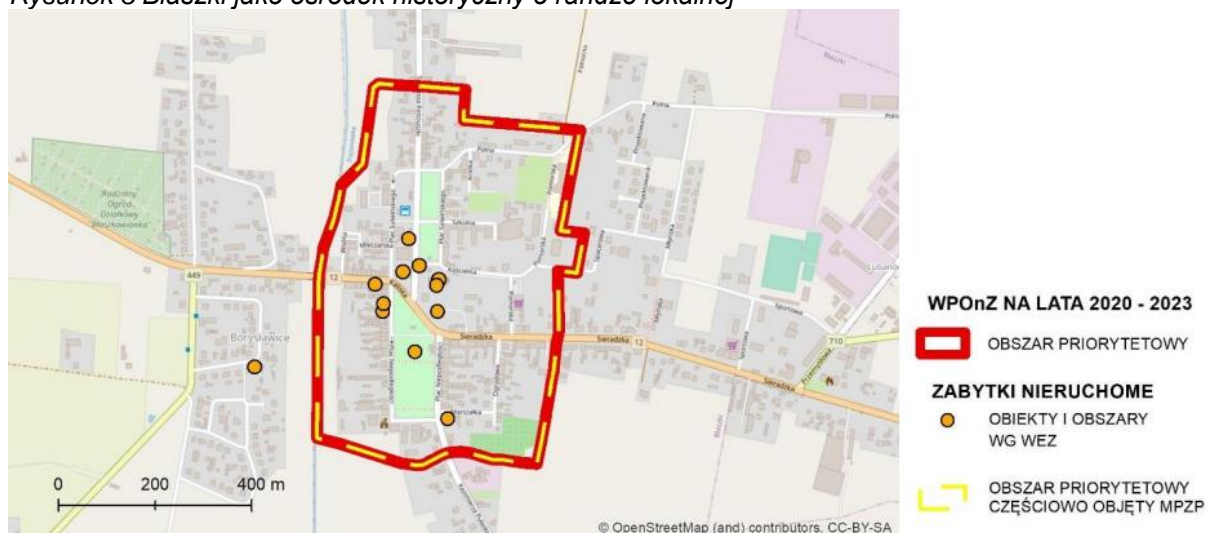
Działanie 2.2.: Wzmacnianie instytucji działających na rzecz dziedzictwa kulturowego

Działanie 2.3.: Poprawa bezpieczeństwa i dostępności zabytków ruchomych

Działanie 3.1.: Kreowanie marki Łódzkie poprzez produkty związane z dziedzictwem kulturowym

Działanie 3.2.: Edukacja kulturowa i upowszechnianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym

Rysunek 3 Błazki jako ośrodek historyczny o randze lokalnej

Źródło: Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Łódzkim na lata 2020 – 2023

GŁÓWNE PROBLEMY

Na terenach wiejskich nie występuje kumulacja problemów. Wszystkie miejscowości rozwijają się na podobnym poziomie. Oczywiście, wskazać należy, że głównym problemem są niskie dochody gospodarstw domowych. Odchodzenie od rolnictwa, mała ilość miejsc pracy w regionie, stosunkowo niskie wykształcenie mieszkańców powodują, że bieda dotyka wielu osób. Jednak nie stwierdzono problemów przestrzenno-funkcyjnych na terenie wiejskim. Sieć drogowa, wodno-kanalizacyjna ukształtowane są prawidłowo. Wszystkie tereny mają dostęp do podstawowych usług społecznych. Tereny rolnicze są niemal w pełni zagospodarowane, co świadczy o wysokiej kulturze rolniczej.

Problemy funkcjonalno-przestrzenne stwierdzono natomiast w samym Mieście Błazki. Występuje tu ścisła zabudowa z przewagą obiektów jednorodzinnych. Ze względu na fakt, iż Miasto jest niewielkie trudno mówić o jego podziale administracyjnym, można jednak wyróżnić obszary o określonych funkcjach.

Miasto Błazki posiada strukturę przestrzenną typową dla XIX wiecznego małego miasta. W obecnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej miasta można wyróżnić następujące strefy:

❖ strefa centrum - zwarta zabudowa mieszkaniowo-usługowa o charakterze śródmiejskim - zlokalizowana wokół rozdzielonych główną ulicą miasta dwóch historycznie ukształtowanych placów, stanowiących główny akcent kompozycyjny układu urbanistycznego miasta; kwartały przylegające do placów posiadają od frontu zabudowę pierzejową w postaci dwu lub jednokondygnacyjnych budynków o dwuspadowych dachach i kalenicach równoległych do ulic. W większości budynków w parterach znajdują się usługi handlu, gastronomi i inne usługi komercyjne. Pozostałe części posesji zabudowane

są w formie oficynowych budynków mieszkalnych i towarzyszących im licznych zabudowań gospodarczych. Oprócz zwartej zabudowy mieszkaniowej w bezpośrednim sąsiedztwie placów zlokalizowane są usługi administracji, oświaty i kultury w formie wolnostojących budynków na wydzielonych działkach.

❖ strefa zabudowy mieszkaniowej z towarzyszącymi usługami - w skład strefy wchodzi – zabudowa jednorodzinna wspólniejąca z zabudową zagrodową ukształtowana w formie ciągów wzdłuż ulic: Kościuszki, Pułaskiego, Sieradzkiej i Polnej. Występuje w postaci wolnostojących jedno lub dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych z towarzyszącą zabudową gospodarczą oraz uprawami ogrodniczymi lub rolnymi zlokalizowanymi na tyłach działkach; zabudowa jednorodzinna zlokalizowana w rejonie ulic Młyńskiej i Projektowanej w formie osiedla zabudowy wolnostojącej na niewielkich działkach.

❖ strefa zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej – zlokalizowana w rejonie ulicy Sportowej i Przemysłowej w formie osiedla składającego się z kilku bloków.

❖ strefa zabudowy zagrodowej – występuje w postaci gospodarstw rolnych zgrupowanych w rejonie ulicy Polnej lub występujących pojedynczo w północnej części miasta.

❖ strefa zabudowy związana z działalnością gospodarczą – zlokalizowana we wschodniej części miasta wzdłuż ul. Przemysłowej. Tworzą ją zakłady produkcyjne oraz tereny składowe.

❖ strefa doliny Trojanówki – stanowi naturalną granicę miasta od strony zachodniej.

❖ strefa upraw polowych – zlokalizowana w północnej (zanikająca) oraz w południowej części miasta, towarzysząc strefie zabudowy zagrodowej.

Obrzeża miasta spełniają tylko funkcje mieszkaniowe. Ich rola gospodarcza ogranicza się do funkcji handlowych i drobnych usług. Dominuje zabudowa jednorodzinna. W południowo-wschodniej części miasta swoje siedziby ma kilka większych podmiotów gospodarczych.

Centrum miasta pełni funkcje administracyjno-kulturalno-mieszkaniowe. W rejonach tych zauważyć można zabudowę mieszkalną zlokalizowaną w budynkach o dużym znaczeniu architektonicznym (stare kamienice). Centrum miasta stanowi rynek, który ma kluczowe znaczenie dla rozwoju społecznego, gospodarczego oraz kulturalnego miasta. Znajduje się tu Urząd Gminy i Miasta, Kościół, sklepy, punkty usługowe, dworzec autobusowy. Rzuca się w oczy degradacja architektury rynku, chodników oraz przyległych domów.

Zjawisko kryzysowe: degradacja architektury rynku, chodników oraz przyległych domów.

Fotografia 18. Ruch pojazdów na drodze krajowej nr 12 w Błaszach

Źródło: Fotografia własna

Największe problemy przestrzenne Miasta występują jednak w centrum. Przez Miasto przebiega droga krajowa nr 12, która prowadzi ruch z Sieradza do Kalisza. Obciążenie ruchem jest bardzo duże, co powoduje znaczne problemy. Jakikolwiek rozwiązania związane ze sterowaniem ruchem w Błaszach nie będą efektywne dla Miasta Błaszki. Potok ruchu pojazdów przez Miasto jest olbrzymi i z roku na rok wzrasta. Bez budowy obwodnicy, centrum miasta ulegać będzie po prostu degradacji. Zanieczyszczenie powietrza w centrum jest olbrzymie. Pojazdy zwalniając emitują znaczną ilość substancji niebezpiecznych. Duża część pojazdów to duże pojazdy ciężarowe. Powstaje przy tym również hałas, który występuje także w godzinach nocnych. Pojazdy ciężkie emitują również drgania, które niszczą elewacje budynków. Droga krajowa przebiega niespełna metr od zabudowań w centrum miasta. Jest ona również groźna dla ruchu kołowego i przechodniów. Włączenie się do ruchu w drogę krajową jest bardzo trudne i niebezpieczne. Te problemy powodują, że mieszkańcy - o ile mogą - wyprowadzają się z centrum miasta. Najczęściej wyprowadzają się ci, których stać na zamieszkanie w innych częściach miasta lub poza nim, na terenach wiejskich. Dlatego też wszędzie widać biedę i marazm. Kamienice, podwórka w mieście są zaniedbane i świadczą o problemach w miejscu zamieszkania.

Fotografia 19. Miejsca parkingowe przy Placu Niepodległości

Źródło: Fotografia własna

Przy Placu Niepodległości istnieje wiele miejsc parkingowych. Brakuje ich jednak w innych częściach centrum np. przy drodze krajowej nr 12.

Zagospodarowanie przestrzenne miast i miejscowości jest niezwykle ważnym aspektem ich funkcjonowania. Nie tylko wpływa na estetykę i funkcjonalność, ale także na życie mieszkańców i ich codzienne potrzeby. Jednym z głównych problemów Błaszek są problemy w samym centrum miasta. Tereny wiejskie są zagospodarowane prawidłowo.

Przestrzeń jest głęboko zdegradowana, występują plomby w zabudowie, obiekty do wyburzenia. Brakuje miejsca w ciągach drogowych na stworzenie miejsc parkingowych, zatok itp. Do tego dochodzą problemy prawne związane z tytułem do własności dla wielu działek. O ile miasto może się rozwijać na zewnątrz, to wewnątrz ulega całkowitej degradacji. Dawna funkcja handlowa, usługowa zamiera, ponieważ infrastruktura znajduje się w opłakanym stanie.

Innym problemem jest zbyt mała liczba terenów zielonych i miejsc rekreacyjnych w centrum miasta. Brak dostępności terenów zielonych może także wpłynąć na zdrowie mieszkańców, którzy będą narażeni na zanieczyszczenia powietrza.

Kolejnym problemem z zagospodarowaniem przestrzennym Błaszek jest brak przestrzegania zasad architektury i estetyki. Wiele nowych budynków i inwestycji jest realizowanych bez dbałości o ich wpływ na krajobraz miasta.

6. Problemy techniczne

Analizie podlegają również problemy techniczne – w szczególności degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

STAN BUDYNKÓW MIESZKALNYCH

Kolejnym elementem podlegającym ocenie jest stan budynków mieszkalnych na terenie Gminy Błaszki. Na terenach wiejskich dominuje zabudowa zagrodowa. Stan domostw jest różny. Największym problemem jest niski poziom izolacji ścian i dachów budynków. Najwięcej domów na terenie wiejskim zostało wybudowanych w latach 1970 – 1990. Typowy budynek z tamtego okresu realizowany był na rzucie kwadratu, posiadał piwnice na gruncie, wysoki parter i nieużytkowe poddasze. Charakterystyczne były płaskie dachy (do ok. 20% nachylenia), dwuspadowe lub kopertowe kryte papą, blachą lub eternitem. W konstrukcji ścian zewnętrznych popularne stały się pustaki żużlobetonowe, często wytwarzane we własnym zakresie. Stosowano również pustaki ceramiczne MAX, wyroby silikatowe, rzadziej cegłę lub kamień wapienny. W tym okresie zaczęto stosować mury warstwowe ze szczeliną powietrzną. Rozpowszechniły się również stropy gęstożebrowe – powszechnie zaczęto stosować strop Ackermana.

W latach 80. nastąpiły kolejne zmiany cech budynków na analizowanym terenie. Przede wszystkim na poziomie przyziemia umieszczano coraz częściej pomieszczenia, realizowano zarówno budynki parterowe (w większości z poddaszem użytkowym) lub piętrowe (w większości z poddaszem nieużytkowym). Charakterystyczne dla tego okresu jest stosowane w niektórych budynkach asymetryczne nachylenie połaci dachowych. Pokrycie dachowe wykonywano najczęściej z blachy płaskiej, blachy fałdowej lub eternitu. W tym okresie upowszechniły się mury szczelinowe ze szczeliną wypełnioną warstwą styropianu o grubości 5 cm. Warstwę nośną wykonywano najczęściej z pustaków, rzadziej z silikatu lub gazobetonu, natomiast warstwę elewacyjną z cegły lub połówek pustaków. Od połowy lat 90. ukształtowały się rozwiązania materiałowo - konstrukcyjne, które w zasadzie są aktualne są do dziś. Zaczęto stosować mury jednowarstwowe z zewnętrznym ociepleniem ze styropianu i tynkiem cienko - warstwowym, co wydatnie poprawiło izolacyjność termiczną przegród zewnętrznych. Warstwę nośną ścian wznosi się przede wszystkim z pustaków żużlobetonowych. Po 2005 roku coraz częściej wykonywane są ściany zewnętrzne w konstrukcji szkieletowej – wieńce połączone pionowymi żelbetowymi słupami, mur z ceramiki pełni funkcję ściany osłonowej.

Jeżeli chodzi o sposoby realizacji inwestycji, do lat 80 większość budynków realizowano sposobem gospodarczym, tzn. przy dużym nakładzie pracy własnej inwestora i jego bliskich. Obecnie można oszacować, że sposób ten można przypisać do około 60% inwestycji.

W całej gminie widać wiele domów, które nie posiadają ocieplenia zewnętrznego co sprawia, że ich ogrzanie jest trudne. Jak już wcześniej wskazano, większość domów w dalszym ciągu ogrzewanych jest paliwami stałymi.

Większość miejscowości wiejskich w gminie ma charakter typowej ulicówki.

Fotografia 20. Kamienice w centrum Błaszek

Źródło: Fotografia własna

Na terenach wiejskich Gminy Błaszki nie można wyznaczyć terenów o dysfunkcjach pod względem technicznym. We wszystkich miejscowościach obiekty nowsze mieszają się ze starszymi. Nie można więc wyznaczyć spójnych stref. Inaczej jest na terenie miejskim, gdzie wiek zabudowy i ich rodzaj determinują rozwój całego miasta.

Teren miasta w sposób czytelny dzieli się na strefy o różnej zabudowie. Centrum miasta to zabudowa historyczna, śródmiejska. Dalej usytuowane są nowsze osiedla mieszkaniowe oraz zabudowa jednorodzinna.

Mało jest domów nowoczesnych. Nowe domy powstają głównie na obrzeżach Miasta Błaszki i w miejscowościach wiejskich. Co należy wskazać, na obrzeżach miasta powstają również nowe bloki wielorodzinne. Niestety w centrum funkcje społeczne, mieszkaniowe i gospodarcze powoli zamierają. Stan obiektów, nie zachęca do osiedlania się i budowania nowych domów czy bloków.

Fotografia 21. Nowe budownictwo wielorodzinne przy ulicy Sportowej w Błaszach

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 22. Osiedle przy ulicy Sportowej

Źródło: Fotografia własna

Nowsze osiedla są zagospodarowane w sposób prawidłowy. Budynki są prawidłowo docieplone, klatki schodowe podlegają cyklicznym pracom remontowym. Pod blokami usytuowane są wiaty na odpady oraz parkingi. Na tym terenie nie stwierdzono problemów technicznych.

Zjawisko kryzysowe: zły stan budynków mieszkalnych w strefie ochrony konserwatorskiej

Problemy techniczne są widoczne w historycznej części Miasta Błaszki. Strefa ochrony konserwatorskiej obejmuje cały układ centrum Miasta Błaszki. Jest to obszar zakwalifikowany do strefy A ochrony konserwatorskiej. Strefa "A" to strefa pełnej ochrony konserwatorskiej, obejmuje ona obszary szczególnie wartościowe, przeznaczone do bezwzględnego zachowania, na których elementy

historycznego układu przestrzennego miasta tzn. rozplanowanie, zabudowa oraz związane z nimi integralnie teren i krajobraz zachowały się w wysokim stopniu.

W strefie A ścisłej ochronie podlega:

- historyczna kompozycja funkcjonalno-przestrzenna obszaru,
- zabytkowa zabudowa i inne elementy zagospodarowania.

Fotografia 23. Budownictwo przy Placu Niepodległości w Błazkach

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 24. Zabudowa w centrum Błazek - Plac Niepodległości

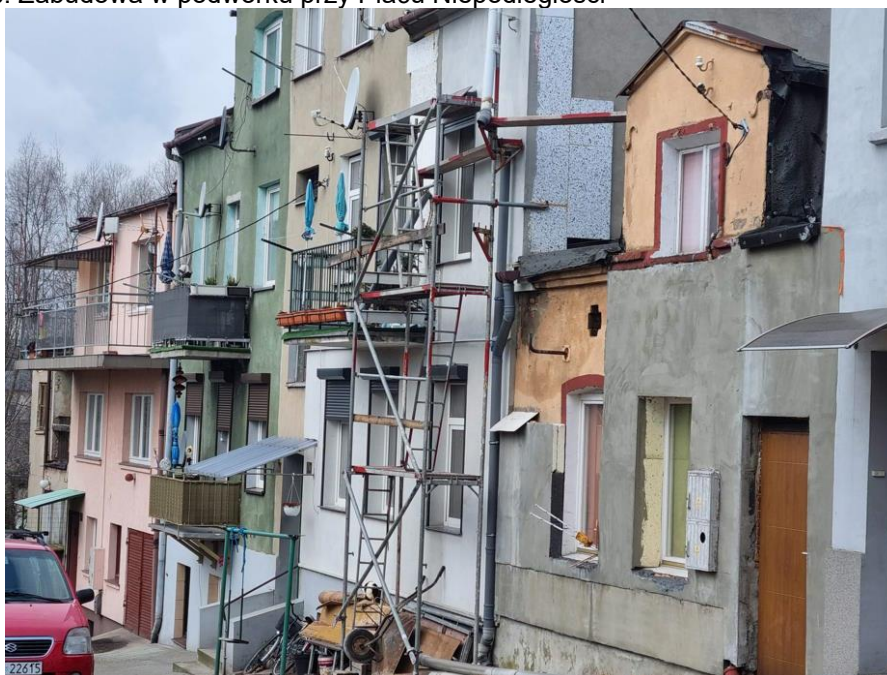
Źródło: Fotografia własna

Fotografia 25. Osiedle w ścisłym centrum miasta

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 26. Zabudowa w podwórku przy Placu Niepodległości

Źródło: Fotografia własna

Stan podwórek najlepiej ukazuje miejscowe problemy. Brak miejsc parkingowych, utwardzonych nawierzchni, stare okna, brak placów zabaw. Jest to obraz biedy i problemów tutejszych mieszkańców. Dlatego też miejsce to nie jest atrakcyjne do zamieszkania. Mieszkańcy sami chcą wprowadzić życie w swoje podwórka. Kolor ma urozmaicić centrum. Na zaniedbanych przestrzeniach tworzone są małe place zabaw, piaskownice. To sygnał, że mieszkają tu dzieci i młodzież. Wielu mieszkańców próbuje odnawiać mieszkania. Montowane są nowe okna, remontowane wnętrza. Jednak wielu spośród nich po

prostu na to nie stać. Bieda rozlewa się również po ulicach pobocznych. W samym centrum brak jest nowoczesnych budynków. Coraz więcej obiektów musi zostać wyburzonych.

Fotografia 27. Podwórko przy Placu Niepodległości

Źródło: Fotografia własna

Fotografia 28. Brama wjazdowa do kamienicy

Źródło: Fotografia własna

W Mieście Błazki mamy do czynienia z głęboką degradacją tkanki urbanistycznej. Ponad połowa domów w ścisłym centrum miasta wymaga pilnych remontów lub przeznaczona jest do wyburzenia. Stan dachów, elewacji zewnętrznej, instalacji nie pozwalają na normalne funkcjonowanie. Położenie

wzdłuż uczęszczanych ciągów komunikacyjnych powoduje, że bardzo trudno tu mieszkać. Dlatego też większość osób, które zamieszkują obszar to osoby o niskich dochodach lub osoby starsze, które nie chcą się wyprowadzać. Sytuacja jest wręcz dramatyczna, co jasno widać w mieście.

Za strefę problemową należy uznać historyczne centrum Błaszek. To tutaj kumulują się problemy społeczne, gospodarcze oraz infrastrukturalne. Jeśli ktoś może, opuszcza strefę w poszukiwaniu lepszych warunków do życia na osiedlach mieszkaniowych lub poza miastem. Choć główne ulice są ukształtowane prawidłowo, to podwórka oraz wnętrza domów wymagają działań ratunkowych. Wiele obiektów nadaje się do wyburzenia.

Bez wątplenia historyczne centrum miasta wymaga działań rewitalizacyjnych. Warunki życia najlepiej obrazują zdjęcia. Życie w tych warunkach bywa trudne i łączy się z problemami społecznymi. Z tego względu, dzielnica zamieszkiwana jest przez osoby o najniższych dochodach. Wsparcia wymagają wszystkie grupy społeczne, zamieszkujące na tym terenie. Zarówno dzieci jak i osoby dorosłe potrzebują lepszych warunków do życia i rozwoju.

7. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, przed przystąpieniem do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji, gmina musi wyznaczyć obszar zdegradowany oraz obszar podlegający rewitalizacji (Art. 8). Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2020 r. poz. 1062), niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub
- 3) przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych

do zmieniających się funkcji obszaru, niedostosowania infrastruktury do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub

- 4) technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności, ochrony środowiska i zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Z podsumowania pogłębionej diagnozy sfery społecznej wynika, iż obszarem gminy znajdującym się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest obszar Miasta Błaszki, z wyjątkiem ulic Projektowanej i Wodnej. Na obszarze tym:

- występuje największy ubytek liczby ludności,
- znaczna liczba osób zamieszkujących go osiągnęła wiek poprodukcyjny, co świadczy o starzeniu się społeczeństwa,
- wysoki odsetek osób korzysta z pomocy społecznej, w tym z tytułu: ubóstwa, niepełnosprawności i bezrobocia,
- aktywne są tam Niebieskie Karty,
- odnotowano tam znaczną liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym bezrobotnych długotrwale, do 25 roku życia oraz powyżej 50 roku życia,
- występuje podwyższony wskaźnik przestępczości.

W celu wytyczenia obszaru zdegradowanego w tabeli poniżej zaprezentowano ulice w Mieście Błaszki, na obszarze których stwierdzono występowanie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych.

Zgodnie z zapisami Art. 9 ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych lub środowiskowych lub przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Z tego powodu w poniższej tabeli przedstawiono także pozostałe negatywne zjawiska, opisane wcześniej w diagnozie, oznaczając tylko te ulice, dla których odnotowano koncentrację występowania negatywnych zjawisk społecznych.

Tabela 21 Wytyczenie obszaru zdegradowanego w oparciu o występowanie negatywnych zjawisk – podsumowanie diagnozy

	koncentracja negatywnych zjawisk społecznych	stagnacja w rozwoju gospodarczym na obszarze miasta			nieuporządkowana przestrzeń targowiska w Błazkach	zanieczyszczenie powietrza			niepełne zagospodarowanie przestrzeni parku przy Placu Niepodległości oraz terenów zielonych przy Placu Sulwińskiego	degradacja architektury rynku, chodników oraz przyległych domów.	zły stan budynków mieszkaniowych w centrum miasta, strefa ochrony konserwatorskiej
		utrzymująca się na zbliżonym poziomie liczba podmiotów gospodarczych	zwiększający się odsetek podmiotów wyrejestrowanych	niski udział podmiotów nowo zarejestrowanych		niska emisja z ruchu drogowego – przebieg przez miasto DK 12	niska emisja z ogrzewania budynków	pomiary airyly.org/pl			
Miasto Błazki											
Plac Sulwińskiego											
Plac Niepodległości											
ul. Marszałka											
ul. Ogrodowa											
ul. Pomorska											
ul. Kościelna											
ul. Północna											
ul. Polna											
ul. Krótka											
ul. Przemysłowa											
ul. Sieradzka											
ul. Kaliska											
ul. Mleczarska											
ul. Kościuszki											
ul. Sportowa											
ul. Młyńska											
ul. Spacerowa											
ul. Szkolna											
ul. Pułaskiego											
Stare Miasto											

Źródło: Opracowanie własne

Za **obszar zdegradowany** w Gminie Błaszki zgodnie z powyższą tabelą można zatem uznać obszar Miasta Błaszki (bez ulic Projektowanej i Wodnej). Zgodnie z analizą tutaj kumulują się problemy: społeczne, gospodarcze, techniczne, środowiskowe oraz funkcjonalno-przestrzenne.

Na terenie zdegradowanym wyznaczono **obszar rewitalizacji**. Zgodnie z Art. 10 pkt 2 ustawy o rewitalizacji „*obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic*”.

Zgodnie z tabelą poniżej:

- powierzchnia Miasta Błaszki stanowi 0,8% powierzchni gminy,
- liczba mieszkańców Miasta Błaszki stanowi 13,6% liczby mieszkańców gminy.

Tabela 22 Ograniczenia ustawowe dotyczące powierzchni oraz liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji

	Powierzchnia	Liczba ludności
Gmina Błaszki	20 100 ha	14 137
Miasto Błaszki	162 ha	1 924

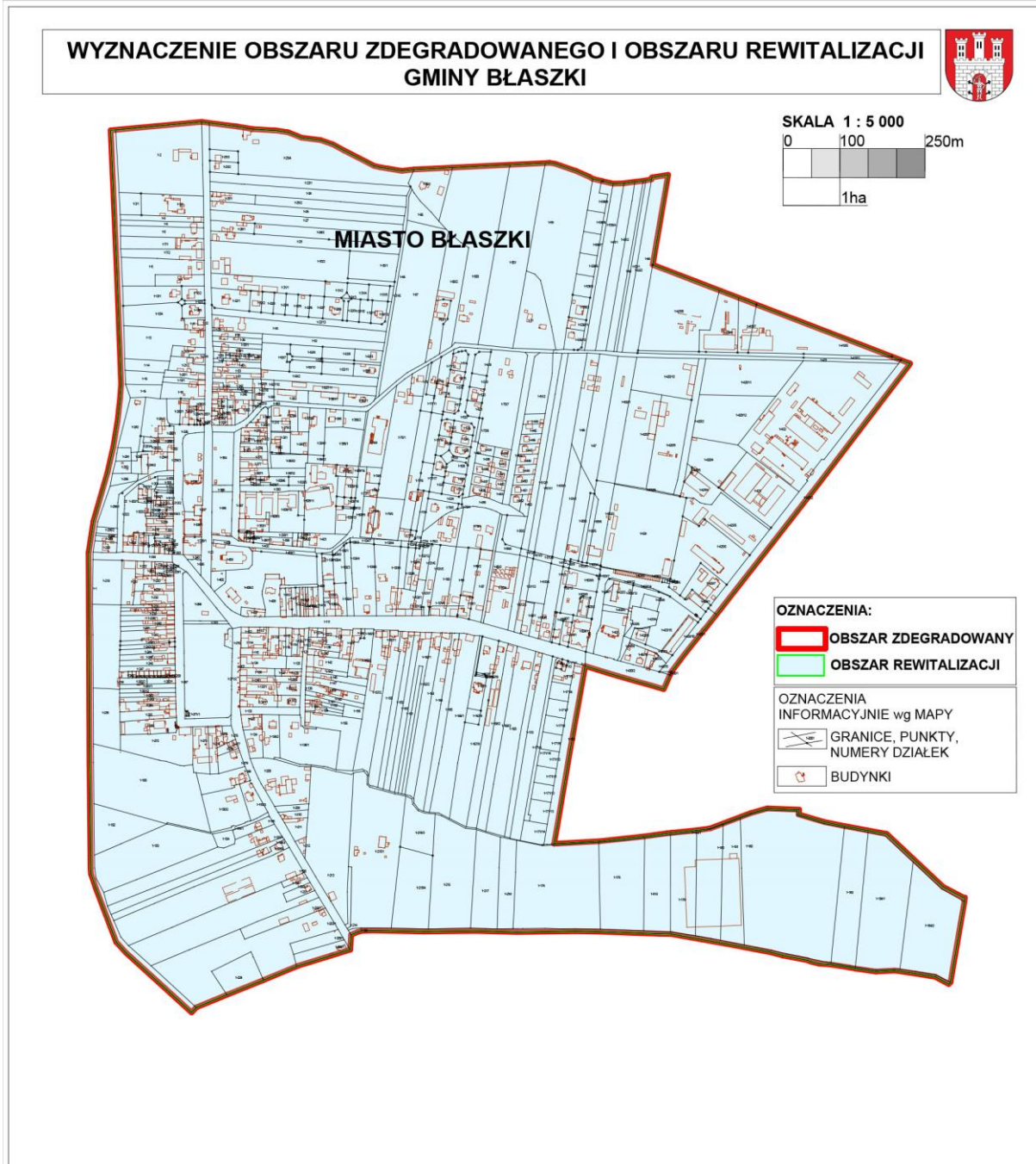
Źródło: Diagnoza w poprzednich rozdziałach

Dlatego, zgodnie z ustawą **wytyczono obszar rewitalizacji**, obejmujący całe Miasto Błaszki, zachowując przewidziane ustawą limity. Obszar **cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk**.

Za niezbędne uznano włączenie do obszaru rewitalizacji ulicy Wodnej, która zlokalizowana jest w obszarze priorytetowym *Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2020-2023* oraz ulicy Projektowanej, która położona jest w centralnej części miasta. Wyłączenie ulicy Projektowanej z obszaru rewitalizacji spowodowałoby jego fragmentaryzację, co nie jest konieczne, a mogłoby przyczynić się do obniżenia wyników prowadzonych procesów rewitalizacyjnych.

Na mapie poniżej oznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zgodnie z przesłankami ustawowymi. Dokładne mapy obszaru stanowią załącznik do niniejszego dokumentu.

Mapa 1. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacyjny - Miasto Błaszki

Spis rysunków

- Rysunek 1. Podział na krainy fizjograficzne wg J. Kondrackiego
- Rysunek 2 Wyniki pomiarów jakości powietrza
- Rysunek 3 Błaszki jako ośrodek historyczny o randze lokalnej

Spis fotografii

- Fotografia 1 Strefa przemysłowa we wschodniej części Miasta
- Fotografia 2. Targowisko w Mieście Błaszki w roku 1923
- Fotografia 3. Nowe targowisko przy Placu Sulwińskiego w Błazkach
- Fotografia 4. Targowisko w Błazkach
- Fotografia 5. Targowisko w Błazkach
- Fotografia 6 Punkty usługowe i handlowe przy Placu Niepodległości w Błazkach
- Fotografia 7. Sklep motoryzacyjny w Błazkach
- Fotografia 8. Niska emisja w Mieście Błazki
- Fotografia 9 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na budynku
- Fotografia 10. Droga krajowa nr 12 w centrum Miasta Błazki
- Fotografia 11. Park przy Placu Niepodległości
- Fotografia 12. Ławka w Parku
- Fotografia 13. Teren zielony przy Placu Sulwińskiego w Błazkach
- Fotografia 14. Zieleń w mieście - podwórko
- Fotografia 15. Osiedle przy ulicy Sportowej w Błazkach
- Fotografia 16. Miasto Błazki - centrum
- Fotografia 17. Miasto Błazki – strefa silnej urbanizacji
- Fotografia 18. Ruch pojazdów na drodze krajowej nr 12 w Błazkach
- Fotografia 19. Miejsca parkingowe przy Placu Niepodległości
- Fotografia 20. Kamienice w centrum Błazek
- Fotografia 21. Nowe budownictwo wielorodzinne przy ulicy Sportowej w Błazkach
- Fotografia 22. Osiedle przy ulicy Sportowej
- Fotografia 23. Budownictwo przy Placu Niepodległości w Błazkach
- Fotografia 24. Zabudowa w centrum Błazek - Plac Niepodległości
- Fotografia 25. Osiedle w ścisłym centrum miasta
- Fotografia 26. Zabudowa w podwórku przy Placu Niepodległości
- Fotografia 27. Podwórko przy Placu Niepodległości
- Fotografia 28. Brama wjazdowa do kamienicy

Spis map

- Mapa 1. Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizowany - Miasto Błazki

Spis tabel

- Tabela 1 Liczba mieszkańców w Gminie Błazki z podziałem na Miasto Błazki oraz miejscowości - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022
- Tabela 2 Liczba mieszkańców w Gminie Błazki - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022
- Tabela 3 Przyrost naturalny, urodzenia, zgony na terenie Gminy Błazki (stan w dniu 31.XII.) w latach 2019-2022
- Tabela 4. Migracje na pobyt stały gminne wg kierunku (miasto, wieś) w Gminie Błazki w latach 2019-2022 w podziale na Miasto Błazki oraz obszar wiejski gminy
- Tabela 5 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Błazki wg przesłanek - stan na 31.12.2021 r.
- Tabela 6 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w liczbie mieszkańców ogółem na danym obszarze. 12
- Tabela 7 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze – stan na 31.12.2021 i 2022 roku
- Tabela 8 Podsumowanie analizy zjawisk kryzysowych dla sfery społecznej
- Tabela 9 Różnica w liczbie ludności w podziale na ulice w Mieście Błazki w latach 2019 – 2022 – stan na 31 grudnia z uwzględnieniem wskaźnika niższego od średniej dla miasta ogółem
- Tabela 10 Udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności ogółem na danym obszarze [%] – stan na 31 grudnia w latach 2019-2022 – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia miasta ogółem

Tabela 11 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru – z uwzględnieniem wartości wskaźnika wyższych niż średnia dla miasta ogółem [%]

Tabela 12 Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w obrębie danej ulicy w Mieście Błaszki w stosunku do liczby mieszkańców danego obszaru sumarycznie w latach 2019-2022 [%]

Tabela 13 Wskaźnik: liczba zarejestrowanych czynów karalnych w stosunku do liczby mieszkańców na danym obszarze – stan na 31.12.2021 i 2022 roku

Tabela 14 Podsumowanie pogłębionej diagnozy sfery społecznej

Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Błaszki wpisane do rejestru Regon wg sekcji PKD 2007 (stan w dniu 31.XII)

Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Tabela 17 Powierzchnia gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych

Tabela 18 Udokumentowane złoża surowców mineralnych na terenie Gminy Błaszki

Tabela 19 Zbiorcze zestawienie danych dotyczących gruntów, stan na dzień 1 stycznia 2020 roku (powierzchnia geodezyjna)

Tabela 20 Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Tabela 21 Wytyczenie obszaru zdegradowanego w oparciu o występowanie negatywnych zjawisk – podsumowanie diagnozy

Tabela 22 Ograniczenia ustawowe dotyczące powierzchni oraz liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji

Spis wykresów

Wykres 1 Liczba mieszkańców w Gminie Błaszki z podziałem na Miasto Błaszki oraz miejscowości - stan na 31 grudnia w latach 2019-2022

Wykres 2 Przyrost naturalny na 1000 ludności na terenie Gminy Błaszki z podziałem na miasto i obszar wiejski (stan w dniu 31 XII) w latach 2019-2022

Wykres 3 Saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Błaszki z podziałem na obszar miasta i obszar wiejski gminy w latach 2019-2022

Wykres 4 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Wykres 5 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w Mieście Błaszki w latach 2019-2022

Wykres 6 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem na obszarze wiejskim gminy w latach 2019-2022

Wykres 7 Osoby oraz gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Błaszki w latach 2019-2021

Wykres 8 Bezrobotni zarejestrowani – ogółem – w latach 2019-2022 w Gminie Błaszki

Wykres 9 Udział bezrobotnych [%] zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Wykres 10 Udział osób długotrwale bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze w Gminie Błaszki w latach 2019-2022 r.

Wykres 11 Udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w liczbie osób w wieku produkcyjnym na danym obszarze w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Wykres 12 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Błaszki w latach 2019-2022

Wykres 13 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru Regon w Gminie Błaszki wg podziału na miasto i obszar wiejski w latach 2019-2022

Wykres 14 Udział liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbie funkcjonujących podmiotów na danym obszarze w Gminie Błaszki – stan na dzień 31 grudnia w latach 2019-2022

Wykres 15 Udział liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w liczbie funkcjonujących podmiotów na danym obszarze w Gminie Błaszki – stan na dzień 31 grudnia w latach 2019-2022

Wykres 16 Rozkład podmiotów gospodarki narodowej według klasy wielkości (stan na dzień 31.12.2022 r.)